

RAE VALLA AMETLIK VÄLJAANNE | NR 10 | OKTOOBER 2026

RAE SÕNUMID

9. klasside õpilaste karjäärpäev

Loe lähemalt lk 6–7

Kaasavast eelarvest ellu viidud ideed

Loe lähemalt lk 9

Oktoober on vaimse tervise kuu

Loe lähemalt lk 14–15

Aet Jõks „Ämblikuvõrk Kalmari teel”.
Rae valla fotokonkursil 2025 osalenud võistlustöö.

Viie valla kriisivalmiduse koostöölepe

Kriisivalmiduse koostööleppe sõlmimine. Foto: Simmo Saar

Head Rae valla elanikud!

Kätte on jõudnud kuldne sügis, mis rõõmustab meid oma värvikirevusega. Samal ajal kui loodus valmistub tasapisi talveks, jätkub vallas tegus argipäev.

Septembri keskel jõudsime oma naabervaldade Jõelähtme, Kiili, Kose ja Sakuga kriisivalmiduse koostöökokkuleppe sõlmimiseni. See aitab meil kõigil olla kriisi puhkemisel paremini valmis ja osata ka üksteist vajadusel tõhusalt toetada – kriis ei tunne omavalitsuse piire ning ulatuslik elektrikatkestus, torm, sidehäire või tulekahju võib puudutada korraga mitut valda. Viie valla kriisispetsialistid on juba ka alustanud konkreetse tegevuskava koostamise ja elluviimise ettevalmistamist.

Oktoober on elanikkonnakaitse kuu, mis tuletab meile meelde, et kriisideks valmistumine ei tähenda hirmu külvamist, vaid teadlikkuse ja valmisoleku suurendamist. See on meie kõigi ühine vastutus. Ka Rae vallas on sel puhul kavas mitmesuguseid tegevusi, neist suurim on 16. ja 17. oktoobril toimuv ulatuslik kriisiõppus, kus vallavalitsus, erinevad koostööpartnerid ja kogukonnad harjutavad ühiselt praktiliste

olukordade lahendamist.

Jätakuvalt on Rae valla jaoks mu-rekoht välisriigist saabunud saatjata alaealsed, kes on jõudnud meie territooriumil asuvasse kinnipidamiskeskusesse. Septembri lõpus oli neid üle 60 ja vaid paari puhul oli tõestatud, et tegemist on alla 18-aastasega. Kuniks pole tõendeid isiku vanuse kohta, peab vald tagama neile eestkoste – see seab väga suure koormuse valla lastekaitsetöötajatele. Riigilt tõhusat tuge siiani ei ole, kuid arutelud toimiva lahenduse leidmiseks jätkuvad.

21. septembril sai alguse üks tõeliselt tore kogukondlik ettevõtmine – Rae vallale selle 160. aastapäevaks piltvaiba tikkimine. 5 meetri pikkust valla jaoks olulisi sümboleid kandvat vaipa on oodatud tikkima kõik meie inimesed, täpse tikkimise ajagraafiku leiab valla kodulehelt.

23. septembril kogunes 400 Rae valla 9. klasside õpilast juba traditsiooniks saanud karjäärpäevale, sel korral Kindluse kooli. Karjäärpäev annab noortele väärtuslikku infot edasiste õppimisvõimaluste ja karjääri planeerimise kohta. Nii on lihtsam näha suuremat pilti ja mõista, et väga häid võimalusi haridustee

jätkamiseks on gümnaasiumi kõrval teisigi.

Jüri noortekeskus avas septembri lõpus pidulikult oma uued ruumid aadressil Laste tn 2, kus on senisest paremad võimalused tegutsemiseks, sõpradega aja veetmiseks ja erinevate ettevõtmiste korraldamiseks. Keskusesse on oodatud kõik 7-26-aastased noored.

Järveküla koolil on 1. oktoobrist uus direktor, kooli senine õppejuht Anu Pärn. Anu osutus valituks tänu oma 20 aasta pikkusele mitmekülgele kogemusele haridusvaldkonnas. Palju edu uues ametis!

Oktoober on ka vaimse tervise kuu, mis juhhib tähelepanu sellele, et vaimne tervis on sama oluline kui füüsiline ja vajab samuti teadlikku hoidmist. Võta aega puhkamiseks, liigu, maga piisavalt, hoia kontakti lähedastega ja leia aega tegevusteks, mis Sulle tõeliselt rõõmu pakuvad. Oluline on ka märgata, kui endal või lähedasel on raske, ning vajadusel abi küsida.

Rõõmsat ja tegusat sügise jätku!

GERLI LEHE
VALLAVANEM

Rae vald 160 piltvaip täitub tikanditega

EVA JAANSON

RAE VALLA KULTUURISPETSIALIST

On selline ütlemine, et kõige parem kink on ise tehtud kink. Just praegu on valmimas meie ühine kingitus Rae vallale 160. aastapäeva puhul. Kui sa ei ole veel jõudnud, siis tule ja anna ka oma panus!

Esimesed nõelapisted Rae valla piltvaipa tegime 21. septembril ja iga päevaga lisandub sinna uusi tikandeid. Avanädalal tikiti piltvaipa Rae valla raamatukogus Jüris, kus nõela ja lõnga haarasid nii noored kui vanad, mehed kui naised. Väga suur rõõm oli koolilastest, kes peale tunde ja ka vahetundides käisid tikkimas üksinda ja mitme kaupa, mõned lausa mitu päeva järjest. Oli neid, kes pärast elu esimesi tikkpisteid tundsid, et see pole päris nende teema, aga oma piskese panuse siiski andsid. Aga ka neid, kellele tikkimine pakkus meelerahu ja eneseteostust.

Piltvaibaga käib kaasas logiraamat, kuhu tikkijad saavad kirja panna oma nimed ja lisada ka muljeid, emotsioone.

Mõnel korral on kõlanud küsimus, kas vaibale tohib tikkida ka neid asju, mida algses kavandis ei ole? Asjakohaseid täiendusi ikka tohib teha, aga enne tikkima asumist tuleb plaanitava kujutise asukoht ja kavand kooskõlastada kohalviibiva tikkimis-

Foto: Ott Kattel

juhendajaga ja/või vaibakoordinaatoriga (eva.jaanson@rae.ee).

Kas vaip jääbki tagant „pusaseks“? Ei jää, vaibatiim käib jõudumööda vaibatagust pinda üle ja peidab otsi, aga vähem kogenud tikkijatel oleme lubanud jätta lõngaotsad taha lahtiseks, et need hiljem ise kinnitada.

Tikkimisgraafikus on päevi, mil tikkimist justkui ei toimu – miks? Lisaks avalikele tikkimispäevadele raamatukogudes käib piltvaip paari päeva kaupa tikkimisel meie koolides ja lasteaedades, kus näputööd teevad õpilased ja õpetajad. Kuid igal nädalal

on ka vähemalt üks päev kõigile avatud ligipääsuga.

Tulge kindlasti andma ka oma panust piltvaiba tikkimisse! Tikkimisgraafikuga saab tutvuda Rae valla kodulehel rae.ee → Kultuur, sport ja kogukonnad → Vaba aeg → Rae vald 160 piltvaip. Vaipa saab esialgse plaani kohaselt tikkida 7. novembrini.

Jõulukuul on kõigil võimalus minna ühiselt valminud vaipa imetlema Rae kultuurikeskusesse. Uuel aastal riputatakse uhke vaip vallamaja seinalle kui sümbol meie valla toredate ja tublide inimeste ühisest kätetööst.

ANNA OMA HINNANG ELULE RAE VALLAS!

Rae vald kutsub elanikke osalema 2026. aasta rahulolu-uuringus.

- Milline on Rae vald elukohana?
- Kui rahul oled valla teenuste, elukeskkonna, kogukonna ja juhtimisega?
- Mis on hästi ning millele peaksime edaspidi rohkem tähelepanu pöörama?

Sinu arvamus aitab meil paremini mõista elanike ootusi ja kavandada Rae valla edasist arengut. Uuringu tulemusi võrreldakse ka 2018., 2020. ja 2022. aasta uuringute tulemustega.

Küsitlusele on oodatud vastama kõik vähemalt 15-aastased Rae valla elanikud. Vastamine võtab umbes 10–15 minutit ja vastuseid käsitletakse konfidentsiaalselt. Tulemused esitatakse ainult koondatud kujul.

Kutse uuringus osalemiseks saadame Rae valla elanikele e-posti teel. Küsitluse kutset jagame ka Rae valla ametlikes kanalites.

Sinu arvamus loeb – kasuta võimalust kaasa rääkida Rae valla tuleviku kujundamises!

Viie valla koostöö annab kriisideks rohkem jõudu

ULVI PÖLLU

RAE VALLA ELANIKKONNAKAITSE
JA KRIISIVALMIDUSE SPETSIALIST

16. septembril allkirjastasid Jõelähtme, Kiili, Kose, Rae ja Saku vallajuhid Rae valla raamatukogus kriisivalmiduse koostöökokkuleppe.

Ühine eesmärk on lihtne: olla kriisi korral paremini ettevalmistunud ja osata üksteist kiiresti ja tõhusalt toetada, sest kriis ei tunne omavalitsuse piire. Tugev torm, ulatuslik elektrikatkestus, tulekahju või sidehäire võib mõjutada korraga mitut valda. Inimesed liiguvad iga päev tööle, kooli, lasteaeda ja teenustele ühest vallast teise, mis omakorda tähendab, et ka kriisides oleme omavahel seotud. Seetõttu on oluline, et vajalikud kokkulepped oleksid tehtud enne, kui neid vaja läheb. Ja et sõlmitud lepe ei jääks lihtsalt deklaratsiooniks paberil, peavad viie valla kriisispetsialistid juba praegu nõu konkreetse tegevuskaava koostamise ja elluviimise üle, mis peab valmima lähiajal.

Koos on rohkem võimalusi

Igal vallal on oma inimesed, teadmised, tehnika ja ressursid. Kriisi ajal ei pruugi need alati piisavad olla. Ühiselt tegutsedes saab vajadusel jagada vahendeid, toetada naabervalda ning kasutada olemasolevaid võimalusi tõhusamalt.

Sama oluline on kogemuste jagamine. Ühes vallas kasutusele võetud toimiv lahendus võib olla väärtuslik ka teistele. Koostöö aitab vältida olukorda, kus iga omavalitsus peab keerulises olukorras samu lahendusi eraldi välja töötama või otsima vastuseid küsimustele, kes kellele appi tuleb, millised vahendid on olemas või kuidas infot jagada.

Valmisolekut tuleb harjutada

Kriisiks valmistumine ei tähenda ainult varude soetamist või kriisiplaani koostamist. Sama oluline on teada, kuidas päriselt tegutseda. Tegelik

Viie valla koostöölepingu sõlmimine. Vasakult: Jõelähtme vallavanem Andrus Umboja, Kiili vallavanem Marek Vainola, Rae vallavanem Gerli Lehe ja Kose vallavanem Ott Valdma.

valmisolek kujuneb harjutamise, koostöö ja kogemuste kaudu. See tähendab, et me mõtleme rasketele olukordadele ette. Me teame, millised on meie võimalused, aga ka piirangud.

Viis valda saavad ühiselt läbi mõelda olukorrad, kus elektrit pole pikemat aega, side ei tööta, teed on raskesti läbitavad või vajavad paljud inimesed korraga abi. Harjutamine aitab kriisi saabudes kiiremini otsustada ja vähendada segadust, seepärast soovime läbi viia ka ühisõppusi ja koolitusi.

Fookuses on inimesed

Kriisivalmiduse keskmes ei ole siiski plaanid ega dokumendid, vaid inimesed. Elanik peab teadma, kust saada usaldusväärset infot, kuhu vajadusel pöörduda ja kuidas ise oma lähedasi ning naabreid aidata.

Eriti oluline on märgata inimesi, kes võivad kriisi ajal rohkem abi vajada – näiteks eakad, üksik elavad inimesed või need, kelle igapäevane toimetulek

sõltub elektrist, sideühendusest või muudest teenustest.

Siin on oluline roll ka kogukonnal. Naabrid, külaseltsid, vabatahtlikud ja kohalikud ettevõtted võivad olla kriisi esimestel tundidel väga olulised abilised. Hea ettevalmistus aitab ka neil paremini teada, kuidas ja milal tegutseda.

Ühine valmisolek loob kindlustunnet

Kriise ei saa alati ära hoida, kuid nende mõju on võimalik vähendada. Selleks peavad inimesed, kogukonnad ja omavalitsused teadma oma rolli ning olema valmis koostööks.

Viie valla kokkulepe on üks samm selle poole. Leppe tegelik väärtus avaldub siis, kui tavapärane elukorraldus on häiritud ja on vaja kiiresti tegutseda. Siis loevad varasemad kokkulepped, selged rollid ja usaldus, mis on koostöö käigus tekkinud.

Kriisiks valmistumise parim aeg on enne kriisi.

Rae vallavalitsus õppusel Ilves. Foto: erakogu

Oktoober on elanikkonnakaitse kuu

RAE SÕNUMID

O ktoober on elanikkonnakaitse kuu, mille eesmärk on tuletada meile meelde, et kriisideks valmistumine on igaühe ühine vastutus.

Elanikkonnakaitse ei tähenda hirmu, vaid teadlikkust ja valmisolekut. Iga inimene, pere ja kogukond, kes oskab kriisilukorras rahulikult ja läbimõeldult tegutseda, aitab muuta kogu ühiskonna vastupidavamaks.

Elanikkonnakaitse kuu üritused

- 06.10** – Varjumiskoolitus haridusasutuste töötajatele ja kogukondadele
- 06.10** – Avaliku varjumiskoha avamine Jüri koolis
- 12.10** – Kogukondade kohtumine elutähtsaid teenuseid osutavate ettevõtetega (toimumispaik täpsustub)
- 16.–17.10** – Rae valla laiapõhjaline kriisiõppus
- 21.10** – Koolitus haridusasutuste juhtidele „Koolipidaja ja õppeasutuse kriisiplaan. Läbiviidud õppused ja praktikad“
- 26.10** – Avaliku varjumiskoha avamine Taaramäe lasteaias

E-arve püsimakselepinguga on arved alati õigel ajal makstud

RAE SÕNUMID

S oovitame valla teenuste kasutajatel sõlmida oma pangas e-arve püsimakselepingu. Nii jõuab arve teenuste eest otse interneti-panka ja makse tehakse automaatselt õigel ajal, õiges summas ja õige viitenumbriga.

E-arve püsimakseleping aitab vältida ununenud makseid ja teeb igaüks arveldamise lihtsamaks. Nii ei pea enam muretseda arve otsimise, andmete sisestamise ega maksetäht-

aja meelepidamise pärast. Saate olla kindel, et arved jõuavad teieni õigeaegselt ning saavad tasutud korrektselt ja tähtajaks.

Palume ka üle vaadata oma kontaktandmed, eriti e-posti aadressi, mille kaudu soovite arveid saada. Vahel ei jõua arved saajani, sest e-posti aadress on muutunud, blokeeritud või suunatakse kirjad rämpspostikausta. Õiged ja ajakohased kontaktandmed tagavad, et oluline info jõuab teieni õigeaegselt.

Alates 2026. aasta suvest näitame

Rae valla arvetel ka viitenumbripõhist kliendisaldot, mis annab parema ülevaate varasematest arveldustest ja võimalikest tasumata kohustustest.

Kolm lihtsat sammu muretuks arveldamiseks:

- sõlmige oma pangas Rae vallaga e-arve püsimakseleping;
- kontrollige, et teie e-posti aadress oleks õige ja toimiv;
- veenduge, et arved ei jõuaks rämpspostikausta.

Foto: Kristin Sitsi

Fotod: Kädi Kuhlapp

Noortel peab haridustee jätkamiseks olema varuks plaan B ja isegi C

KÄDI KUHLAP

RAE VALLA NOORSOOTÖÖ SPETSIALIST

Alla 18-aastastele põhikooli lõpetanud noortele kehtib Eestis õppimiskohustus, mis tähendab, et õpinguid tuleb jätkata kesk- või kutsehariduses. Noortele, kes ei ole veel valmis tavapärase kesk- või kutseõppes alustama, on loodud ettevalmistav õpe. Seal saab tasandada õpilünki, parandada eesti keele oskust ja saada tuge edasise sobiva õpitee leidmiseks.

Eesti Hariduse Infosüsteemi (EHIS) andmetel ei olnud 462 tänava põhikooli lõpetanud noorel septembri keskel veel kinnitatud õppekohta, Rae valla noori oli nende seas 17. Kuu lõpuks oli veel vaid paar meie noort koolide kinnituse ootel.

Kõigile Rae valla 9. klassidele mõeldud karjääripäev

Et Rae valla noori nende valikute tegemisel paremini toetada, toimus 23. septembril kolmandat korda Rae valla kõikidele 9. klassidele mõeldud suur

ühine karjääripäev, seekord Kindluse kooli eestvedamisel nende majas.

Päeva eesmärk oli jagada noortele infot tuleviku karjääri ja tööturu teemadel, edasiõppimise võimaluste kohta ning suurendada nende teadlikkust haridustee ja tööelu maastikul orienteerumiseks. Noori oli tervitama tulnud ka vallavanem Gerli Lehe.

Päev korraldati pea 400 noorele. Neil oli võimalus osa saada karjäärikeskuse karjäärinõustajate korraldatud töötubadest, tutvuda messialale tulnud koolidega, kuulata vestluspaneelides põnevaid elulisi situatsioone ja arutelusid nende ümber, samuti osaleda Rae noortekeskuse noorsootöötajate läbi viidud praktilistes töötubades.

Messialale olid kokku tulnud mitmed koolid ja organisatsioonid: Haapsalu kutsehariduskeskus, Tallinna tehnoloogiakolledž (Eesti suurim rakendusharidust pakkuv kool; kolledž on loodud nelja kutsekooli liitumisel: Tallinna polütehnikum, Tallinna Lasnamäe mehaanikakool, Tallinna tööstushariduskeskus ja

Tallinna ehituskool), Audentese era-kooli e-gümnaasium, Kuressaare ametikool, Järvamaa rakenduslik kolledž, Rae gümnaasium, Majandus- ja Teeninduskolledž AVARA (loodud Tallinna majanduskooli, Tallinna teeninduskooli ning osaliselt Tallinna tööstushariduskeskuse liitumisel), Tallinna Pelgulinna riigigümnaasium, Raplamaa rakenduslik kolledž, Räpina aianduskool, ASSE Eesti MTÜ, Kiili gümnaasium, MTÜ YFU Eesti ja Rae valla noorte heaolu spetsialist.

Vestlusringides arutati noorte enda lugude üle

Ka sellel aastal said noored kuulata vestlusringe, kuid sinna olid lisatud noorte endi lood, mida panelistid hakkasid arutama ning mõtestama. Vestluspaneelides osalesid Sirje Kautsaar (Rae gümnaasiumi koolijuht), Mariliis Kalinina (ettevõtlik ja edukas noor), Madis Männik (Datakom Estonia OÜ ja Rae Ettevõtete Liidu juhatuse liige), Signe Ambre (Majandus- ja Teeninduskolledž AVARA üldhariduse valdkonna juht), Eger Karuse

(lapsevanem ja ettevõtlik kogukonnanahing, Kindluse kooli hoolekogu esimees ja Kindluse Kooli MTÜ aktiivne liige), Karmen Liiv (ettevõtlik ja edukas noor) ja Karl-Kristopher Tigane (ettevõtja ja tiimijuht rahvusvahelises tarkvaraettevõttes Helmes).

Rae gümnaasiumi juht Sirje Kautsaar tõi välja 8 küsimust, mille abil saab noor enne järgmisesse kooli kandideerimist eneseanalüüsi teha. Ta soovitas panna kõigepealt järjestusse see, mis noorele kooli valikul oluline on, ja hinnata neid märksõnu 10-palli skaalal:

- sõbrad ja tuttavad inimesed;
- kooli asukoht ja koolitee (proovi kooli minema ja tulek ka päriselt ümmikute ajal läbi teha – kas sa suudad seda kaks korda päevas ja viiel päeval nädalas teha);
- mind huvitavad õppeained ja valikud;
- võimalus tegeleda oma huvialadega;
- võimalus pärast kooli edasi õppida;
- uus keskkond ja uued inimesed;
- õppimise tempo ja nõudlikkus;
- vanemate arvamus.

Sirje tõi välja ka sel sügisel Rae gümnaasiumisse sisse saanud õpilaste eksamitulemused – need olid üsna kõrged: lausa 72–98%. Tulenevalt tihedast konkurentsist – väga paljud õpivad neljadele-viitele – peab noorel koos perega olema valmis mõeldud ka plaan B või isegi C, et haridustee saaks kindlasti jätkuda. Samuti on oluline põhikooli lõpueksamid hästi teha.

Mariliis Kalinina tõi välja mõtte, et

Foto: Kadi Kuhlap

kool ei riku inimest – alati saab õpilane ise juurde lugeda, võtta täienduskursusi ja/või panustada enda harimise ise rohkem, kui kool seda pakub. Ei ole tähtis, kuidas sa alustad, vaid see, kuidas sa lõpetad.

Noored said tutvuda ka Teeviida rahatarkuse näitusega ja jäädvustada toredaid hetki fotoboksis. Üritust modereeris *coach* ja koolitaja **Urmo Reitav**. Karjäärpäevale pani humoorika musikaalse lõpp-punkti äsja kilekotiga ümbermaailmareisilt naasnud sisulooja, muusik ja koomik **Andreas Melts**.

Ühtne jätkusuutlik karjääriteenuste piirkondlik mudel

Rae valla karjäärpäeva kaasrahas-tas Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Rae valla haridus- ja noorteameti koostöös käivitatud Karjäär+

programm. Valla eesmärk on arendusprogrammi raames kujundada ja piloteerida ühtset, süsteemset ja jätkusuutlikku karjääriteenuste piirkondlikku mudelit, mis loob selged koostöömehhanismid koolide, kohaliku omavalitsuse, noorsootöö, tugiteenuste ja kogukonna ettevõtjate vahel.

Soov on vähendada praegust kilustatust ja tagada, et karjääriteenused oleksid kõigis Rae valla koolides korraldatud sarnastel põhimõtetel ja võrreldava kvaliteediga. Rae vallavalitsusel on plaan karjäärpäeva korraldamistega ka tulevikus jätkata.

Suur aitäh veel kord Kindluse kooli meeskonnale eesotsas arendusjuht Laura Vaikma, õppejuht Sandra Tigane ning kogukonnajuht Greetel Joanna Võrk, kes aitasid vallavalitsusel üritust planeerida ning ellu viia.

Järveküla kooli uus direktor on Anu Pärn

RAE SÕNUMID

Rae vallavalitsus kinnitas Järveküla kooli direktoriks Anu Pärna, kes alustas tööd uues ametis 1. oktoobril.

Anu Pärn on haridusvaldkonnas tegutsenud enam kui 20 aastat. Ta on töötanud nii psühholoogi, haridusjuhi, arendaja kui ka superviisorina. Viimased neli aastat on ta olnud Järve-

küla kooli õppejuht, panustades õppimist toetava ja koostöise koolikultuuri kujundamisse.

Uue direktorina peab Anu Pärn oluliseks ühiselt seatud eesmärkide poole liikumist ning avatud ja koostöise koolikultuuri hoidmist. Juhina soovib ta luua selgust ja turvalist mõtlemisruumi ka keerulistes olukordades, ühendades professionaalse juhtimise sooja inimliku lähenemisega.

Anu Pärn. Foto: Paul Pärn

„Minu eesmärk on, et iga koolipere liige tunneks end kaasatuna, hoituna ja väärtustatuna ning et koos liiguk-sime edasi Järveküla kooli tugevuste arendamisel,“ sõnas Anu Pärn.

Malevanoored aitasid sisuga täita kaht elanikele ja vallale olulist infosüsteemi

AINAR PRÄÄM

RAE VALLA IT-JUHT

Augustis kaardistasid Rae õpilasmaleva Peetri ja Jüri rühmad paari päevaga ära valla 1253 liiklusmärki ja 155 ligipääsetavuse objekti. Nende töö tulemused jõudsid korraga kahte infosüsteemi: Eesti Ligipääsetavuse Portaali LIPS ja valla enda GIS-kaardirakendusse.

Infosüsteemide täitmine andmetega on mahukas töö

Rae vald liitus mõni aeg tagasi üleriigilise LIPS-portaaliga lipseesti.ee, kust igaüks saab enne kodust lahkumist vaadata, kas ühte või teise hoonesse pääseb kaldteed pidi, kas seal on lift, millised on sissepääsud ja kus asub invaparkimiskoht. Liitumine süsteemiga üksi aga ei anna midagi: portaal on täpselt nii kasulik, kui täpsed on sinna sisestatud andmed.

Sama lugu oli valla enda GIS-kaardirakenduse ja liiklusmärkidega: paraku olid andmed nende kohta seal osaliselt aegunud ja puudulikud.

Selliste infosüsteemide ülesehitamine on tehniline töö, kuid nende täitmine sisuga – mahukas praktiline ettevõtmine, mille käigus tuleb sadade objektide kaardistamiseks füüsiliselt kohapeal käia ja vajalik info kokku koguda.

Mõlema süsteemi täitmine andmetega oleks vallale tähendanud kas mitme inimese ajutist tööle võtmist või teenuse sisseostmist. Need lahendused oleksid olnud kallid ja aeganõudvad.

Lahendus tuli õpilasmaleva abil

Ettepaneku kasutada õpilasmaleva abi tegi abivallavanem Raul Siem: noored vajasisid suvel tööd ja samas oli vallal vaja ära teha välitöö: käia füüsiliselt läbi objektid ja teha vajalikud kaardistused kahe süsteemi tarvis.

Nii ka läks. Peetri ja Jüri rühmad käisid augustis oma piirkonna läbi ja paari päevaga sai kaardistatud sadu ligipääsetavuse objekte ning kaugelt üle tuhande liiklusmärgi.

Rae vallamaja sissepääs. Foto: Ruth Roht

Ligipääsetavuse süsteemi tarvis pandi iga objekti juures kirja hulk konkreetseid asju ja tehti ka vajalikke mõõdistusi. Kirja sai hoone sissepääsude arv ja laius, trepiastmed ja käsi- puud, kaldtee kalle, ukse avamise viis, lifti olemasolu, invaparkimiskohtade arv ja kaugus uksest, ligipääsetava WC olemasolu. Iga objekt sai ka üles pildistatud.

Liiklusmärkide poolel inventeeriti märkide asukoht, tüüp ja seisukord ning kanti need valla infosüsteemi. Vallal on nüüd ülevaade kõigist 1253 märgist – kus milline seisab ja millises seisus see on. See tähendab kiiremat reageerimist, kui märk on maha sõidetud või loetamatuks kulunud, ja selgemat alust liikluskorralduse muudatuste planeerimisel.

Enne välitööle saatmist juhendati noori, et andmed oleksid ühtmoodi kogutud ja tegelikkusega kooskõlas. Töö oli tehniline, täpsust nõudev ja tehtud jalgsi augustikuumuses – 1253 kaardistatud liiklusmärki tähendab, et keegi seisis 1253 korda posti ees, pildistas ja pani kirja, mis seal on. Malevlased said kõigega väga tublisti hakkama.

Miks see oluline on

Ligipääsetavus ei ole väikese sihtrüh-

ma teema. Rae vald on kõige noorema elanikkonnaga ja üks kiiremini kasvavaid omavalitsusi Eestis – see tähendab muu hulgas ka palju lapsevankritega liikujaid. Samal ajal kasvab eakate arv. Paljud meist satuvad elu jooksul olukorda, kus trepp on takistus, olgu põhjuseks murtud jalg või operatsioonijärgne kuu karkudel.

Info olemasolu ei tee ühtki treppi madalamaks, kuid annab inimesele valiku. Praegu tähendab tundmatuse hoonesse minek paljudele riski, et koht osutub kohapeal ligipääsmatuks ja käik on asjatu. Seda saab ennetada kaardistatud infoga eelnevalt portaalis tutvudes.

Vallale on see sisend planeerimiseks. Ühtemoodi kogutud andmetest on näha, millised hooned vajavad tähelepanu ja kuhu tasub raha suunata.

Rae vallavalitsus tänab kõiki Peetri ja Jüri rühma malevlasi ning nende juhendajaid. Noored said reaalse töökoogemuse, vald sai andmed, mida varem ei olnud, ja vallaelanik saab info, mis tema igapäevast liikumist lihtsamaks teeb.

Plaanime kaardistamist jätkata.

Kaasava eelarve ideed on nüüdseks ellu viidud ja ootavad kasutajaid

MAIE LIBLIK

RAE VALLA ARENDUSJUHT

2026. aasta kaasava eelarve protsessi käigus vallavalitsusele laekunud neli nõutele vastanud ideed on tänaseks koostöös nende esitajatega ellu viidud. Nüüd on kogukonnad oodatud kasutama Vaidas, Järvekülas, Lagedil ja Kurnas valminud uusi puhke- ja vaba aja veetmise võimalusi.

Idee 1. Puhkekoht tamme juures – kingitus Vaida 785. juubeliaastaks

Idee kohaselt paigaldati Jüri-Vaida tee äärde tänavakivikattega alale pink ja prügikast ning rajati haljastusalale multšipeenar. Kogukond koostöös Rae valla haljastajaga istutas multšipeenrale ka taimed.

Lähipiirkonnas puuduvad puhkepingid, kuid jalg- ja jalgrattateede kasutajaid on aastatega aina lisanud. Paigaldatud pink annab kergliiklejale hea võimaluse väikeseks puhkepausiks.

Viis aastat tagasi, Rae valla 155. juubeliaastal, kinkis Orkla Eesti vallale tammeistikud. Vaida alevik sai neist seitse, mille istutasid maha kogukonnaliikmed ühiselt. Vaida 785. ja Rae valla 160. juubeliaastal oleks ilus jätk rajada tamme juurde puhke- ja kohtumispaik, mis sümboliseerib Rae valla kogukonna ühtekuuluvust ja koostegutsemist.

Idee 2. Järveküla lohukivi vaatamisväärsus – infotahvli taastamine ja istumispingi paigaldamine

Järvekülas asub arheoloogiamälestis – kultusekivi ehk lohukivi, Tohtrikivi. Tegemist on ligi 6-meetrise läbimõõduga kivirahnuga, millel on kuus korrapärast lohku. Need lohud on osa muistsetest viljakusekultuse uskumustest ja esindavad üht vanimat vaimse pärandi kihistust Eestis.

Idee kohaselt taastati ja uuendati lohukivi juures olev infotahvel, mis tutvustab kiviga seotud ajalugu,

Puhkekoht Jüri-Vaida tee ääres. Fotod: Rae vallavalitsus

Järveküla Tohtrikivi infotahvel ja pink.

Lagedi madalseiklusrada.

Kurna mõisapargi kiikpink

pärandit ja kultuurilist tähendust. Lisaks paigaldati tänavakivi aluskatendiga alale istumispink, mis võimaldab külastajatel rahulikult ümbrust nautida ja puhata. Kaas-aegselt kujundatud Tohtrikivi infotahvel muudab paiga õppimis- ja jalutuskoha väärtuslikuks peatuspunktiks, tugevdades Järveküla elanike sidet oma kodukoha ajaloo ja looduspärandiga.

Idee 3. Lagedi kooli ja noortekeskuse õuealale madalseiklusraja projekteerimine ja rajamine

Projekti eesmärk oli rikastada Lagedi kandi laste ja noorte õuetegevusi. Selle raames rajati kolm seiklusrada ja kolm platvormi koos trepi ning kaldteega. Rajatud atraktsioonide hulka kuuluvad suurte sildade ja kolmnurkade rada, siksakkide ja kiikedega rada ning trosslaskumise rada.

Paigaldatud atraktsioonid aitavad muuta noortekeskuse, keskusehoone ja kooli vahelise ala aktiivseid tegevusi pakkuvaks välialaks.

Idee 4. Hoogu Kurna mõisaparki!

Kurna mõisapark on elav ja armastatud paik. Siia tullakse nii Rae kui ka Kiili vallast. Mängitakse kettagolfi, kuulatakse kontserte, jalutatakse, peetakse piknikke ja ollakse lihtsalt koos.

Idee kohaselt täiendati mõisaparki kolme kiikpingiga, mis paigaldati kruusakattega katendile, ja lisati nii pargiruumi rohkem rahulikku peatuspaiku. Neljanda kiikpingi paigaldas samasse oma kulul ettevõtte ABB. Pingid annavad võimaluse võtta hetke iseendale ja jälgida toimuvat veidi eemalt. Kiike meenutavad pingid pakuvad rõõmu ka pargi noorematele külastajatele ning kutsuvad peatuma nii suuri kui väikesi.

2027. aasta kaasava eelarve ideekorje kuulutatakse välja juba sel sügisel. Täpsemat infot selle kohta jagame lähiajal valla kanalites.

Rae valla raamatukogu kutsub tasuta tehisaru algtaseme töötubadesse

RAE VALLA RAAMATUKOGU

Rae valla raamatukogu osaleb üleriigilises kampaanias „Ütleme tehisarule tere“, mis võimaldab külastajatel osaleda tasuta tehisaru algtaseme töötubades. Registreeruda saab raamatukogus kohapeal või Fienta kaudu.

Töötoas on võimalus proovida, mida tehisaruga teha saab, kuidas sellele ülesandeid anda ja millistes igapäevastes olukordades võib sellest abi olla. Varasem kogemus ei ole vajalik. Raamatukogus saab kohapeal õppimiseks kasutada sülearvuteid. Töötuba viib läbi koolitatud raamatukogutöötaja.

Praktiliste oskuste kõrval räägitakse ka turvalisusest ja kriitilisest mõtlemisest. Tehisaru vastus võib kõlada veenvalt, kuid olla ekslik. Töötoas õpitakse vastuseid kontrollima, isikuandmeid kaitsma ja märkama tehisaru abil loodud või muudetud teksti, pilte ja muud sisu. Kuna tehisaru abil loodud sisu jõuab üha sagedamini kõigi infovälja, on kriitilise mõtlemise oskused vajalikud ka neile, kes tehisaru ise ei kasuta.

Tehisaru on Eestis juba laialt kasutusel. Statistikaameti andmetel oli 2025. aastal tehisintellektil põhinevaid lahendusi proovinud ligi pool internetikasutajatest. Internetis nähtud teabe tõesust oli aga kontrollinud 30% ja lisaallikaid otsinud 27% vastanutest.

Eesti Rahvusraamatukogu ja Justiits- ja Digiministeeriumi algatatud kampaania „Ütleme tehisarule tere“ soov on tuua digiriik inimestele lähemale. Lisaks raamatukogudes toimu-

Tehisaru ChatGPT genereeritud pilt artikli illustreerimiseks.

vatele töötubadele on inimestel võimalik läbida ka põhjalik algtaseme e-kursus „Ole tehisaruteadlik“ Digiriigi Akadeemia platvormil.

Raamatukogude roll kampaanias on viia inimesteni esmased teadmised ja praktiline tugi tehisaru kasutamisel.

Koolituste toimumise ajad:

- Kolmapäev, 21. oktoober kell 11.00 ja 17.30
- Laupäev, 31. oktoober kell 11.00

Lisainfo ja registreerimine: heidi.joeluht@raeraamatukogu.ee, tel 5592 1094 või teretehisaru.ee

Uusi vallaelanikke tervitati sel korral Taaramäe lasteaias

RAE SÕNUMID

18. septembril toimusid traditsioonilised lusikapeod pisikestele vallaelanikele ja nende peredele. Taaramäe lasteaeda Jüris olid kutsutud 01.04.2025–30.09.2025 sündinud lapsed, kelle sünni registreeriti Rae vallas ja kelle elukoht on ka praegu siin. Selliseid lapsi on meil kokku 117.

Lusikapeole saabunud tervitas vallavanem Gerli Lehe, kes kinkis igale lapsele tema nime ning valla vapiga hõbelusika. Meeleolukat päeva vedas lastele multifilmist tuttav tegelane pörsas Peppa, esinesid emmede ja väikelaste tantsurühm Nööbikesed ning laululapsed Aurheina ja Õie lasteaiaist.

OLULINE INFO: kui sinu lapsele saabus kutse 18. sep-

Foto: Ardo Säks

tembri lusikapeole, kuid teil ei olnud võimalik peol osaleda, siis saate lusika kätte Rae vallavalitsuse vastuvõtusekretäri juurest vallamaja lahtiolekuaegadel. Lusikaid hoitakse alles üks aasta alates peo toimumisest.

Järgmised lusikapeod toimuvad kevadel ja siis kutsume peole ajavahemikul 01.10.2025–31.03.2026 sündinud lapsed. Kutsed saadetakse vanematele e-posti teel.

Uuesalu laste- ja noortepäev täitis Liivajärve kalda rõõmuga

TRIIN MUSTJÕGI

UUESALU KÜLASELTSI JUHATUSE LIIGE

Augusti lõpp-septembri algus on Uuesalu lastele juba kümnekond aastat olnud eriline aeg. Just siis kogunevad Liivajärve kaldale väikesed kauplejad ise tehtud küpsetiste, käsitöö ja armastatud raamatute ning mänguasjadega – et kogeda, kuidas kauplemine päriselt käib.

Sel aastal 5. septembril toimunud vana ja armas laat sai uue näo ja nime: Uuesalu laste- ja noortepäev. Meie küla on aastatega kasvanud. Need, kes kunagi laadal ringi tatsasid, on nüüd tublid teismelised. Külaseltsi juhatusega soovisime, et ka neil oleks põhjust Liivajärve äärde tulla ja muidugi jäi alles soov pakkuda laadarõõmu väiksematele.

Sel korral oli erilisel kohal ka tähistamine, kuna Uuesalu võitis kevadel tiitli „Harjumaa aasta küla 2026“. Otustasime seda tähistada ühise tordisöömisega. Jagasime peredele vajalikud koostisosad ja palusime neil koos lastega pidupäevaks küpsisetordid valmistada. Päeva hommikul seisis laual kõigile nautimiseks kümme meie oma küla perede valmistatud imemaitsvat torti.

Sama soojalt võtsid kutse üritust toetada vastu ka meie külas tegutsevad ettevõtjad. Me ei saanud ühtegi eitavat vastust, mis oli meile kui korraldajatele suur tunnustus.

Palju põnevust ja saginat

Päeva alguses tervitasime Uuesalu Külaseltsi juhatuse esinaise Kristel Kivipaluga külalisi. Laste rõõmuks oli kohal küla maskott Vimpka koos oma hea sõbra, Rae valla maskott Öökuliga. Häid mõtteid jagas Rae vallavanem Gerli Lehe. Külarahvas sai valale veel kord südamest aitäh öelda küla sissesõitudele paigaldatud siltide „Uuesalu küla. Harjumaa aasta küla 2026“ eest. Avamisel üles astunud Rae valla noorteesambel Fraktuuri esinemist nautisid kõik vanusegrupid. Fraktuuri esinemist toetas IBE Estonia.

Päeva lõpetas vägev vahupidu. Foto: Marko Koks

Peagi täitus Liivajärve ala väikesed kauplejad laudade ja kauplemis-saginaga. Päevajuht oli tore tegelane Pipa. Müüdi omatehtud küpsetisi ja maiustusi, jooke, käsitööd, taaskasutuse mänguasju, riideid ja jalanõusid. Ostjaid jagus igasse lauda.

Suurematele lastele ja noortele pakkusid põnevust Naiskodukaitse Rae jaoskond koos Jüri rühma kodutütarde ja noorkotkastega, kellega koos sai valmistada varjualuseid, maskeeruda, filtreerida looduslikult vett ja süüdata tulepulgaga tuld. Noorte ja laste suureks lemmikuks laadal said Elamusmängud OÜ ronimissein ja minigolf.

Teeme koos kogukonna heaks

Laste- ja noortepäeva südameks oli kindlasti koostöö. Üksi suuri asju ei tehta ja ei peagi. Platsil olid ka Uuesalu lasteaias meeskond, kes tõi väiksematele sensoorsed lauad, ning BMX Tallinn, kelle eestvedajad tutvustasid Uuesalu BMX-raja treeningvõimalusi ja rattaid.

Tänapäeva kiires maailmas pidasime oluliseks anda lastele võimalus päriselt kohal olla ja millegi tegemise aega panustada. Puutöömeister Martin Vaht õpetas puidust esemeid valmistama. Kaasiku talu pere tõi kohale

hobuse ja poni, kellega lapsed said tutvuda ja seljas väikese ringi teha. Kalle Isand viis soovijaid Liivajärvel paadisõidule ja rääkis ka veeohutusnõuetest. Näomaalingute ilu ja lusti pakkus Mariel Töld ning perekond Sepp pani üles ägeda ATV-raja. Öhtu lõpetas vägev vahupidu, mida toetas Everaus Kinnisvara.

Meie päeva projekti rahastas Rae vald, RVAKS ja omapoolse panuse lisasime ka Uuesalu külaseltsi liikmemaksude eelarvest. Meie tänu kuulub ka Saku Õlletehasele ja Värskale Originaalile karastusjookide eest, Funrent OÜ-le batuudi eest, BMX Tallinnale telkide eest ning kõigile Uuesalu ja naaberkülade sõpradele, kes tulid päeva nautima.

Täname südamest Uuesalu külaseltsi juhatuse liikmeid ja nende peresid, kes panustasid selle päeva õnnestumisse. Ütleme aitäh ka Uuesalu külaseltsi varasemale juhatusele ja endisele ürituse eestvedajale Marko Koksile selle ilusa traditsiooni hoidmise ja jäädvustamise eest.

Meie tunnustusel „Omad on üle õue“ oli sel päeval Liivajärve kaldal tunda igas naerus, igas kauplemises, igas jagatud tordilõigis ja vestluses. Mis kõige mõnusam – järgmisel aastal teeme seda kindlasti jälle!

Suvelugemise lõpuüritus Rae valla raamatukogus Jüris. Foto: Alina Ader

Laste suvelugemise uus rekord – 101 raamatut kolme kuuga!

KATRI ROOSIMÄGI

RAAMATUKOGUHOIDJA

Kui lastel õppeaasta lõppeb, algab paljudes raamatukogudes Suvelugemise mäng. Nii ka Rae valla raamatukogudes, kus oleme aastate jooksul korraldanud erinevate tingimuste, külaliste ja osalejate arvuga üritusi.

Suvevaheajal võib laste lugemis- oskus harjutamata kergesti „rooste minna“, mistõttu aitab mänguline Suvelugemine arendada lastel keele- ja lugemis- oskust, kujundada lugemis- rõõmu ning pakkuda häid emotsioone. Kui laps leiab raamatukogust toredaid elamusi ja uusi lemmikuid, jäävad raamatud tema sõbraks kogu eluks. Suurt rõõmu pakuvad lastele ka auhinnad, tunnustus, koos veedetud aeg, uued sõbrad ja meeleolukas lõpupidu.

Eakohaste raamatute laenutamine ja lugemine

Sel aastal oli Rae valla lastele Suvelugemise mängus osalemise tingimuseks

eakohaste raamatute laenutamine ja lugemine ajavahemikus 01.06.–31.08.2026. Kui raamat oli loetud, sai laps Suvelugemise passi templi. Lõpuüritusele kutse saamiseks pidid osalejad lugema vähemalt 10 raamatut. Lisauhind loositi välja nende laste vahel, kes lugesid mõne raamatu meie soovitusnimekirjast.

Kuna loosiauhinnadena pani Energia avastuskeskus välja oma perepääsmed, siis soovitasime lugeda sel korral teadusteemalisi raamatuid. Lastele meeldis lugeda eriti just kosmose kohta.

Lõpuüritusel esines mustkunstnik Fred-Erik Johanson, kellest lapsed olid suures vaimustuses ja kelle juhendamisel õpiti ka ise uusi trikke.

Eriti tore oli lugeda kosmosest ja osaleda lõpuüritusel

Suvelugemisest võttis sel aastal osa 96 last: Peetrist 49, Jürist 21, Lagedilt 23 ja Vaidast 3. Neist 22 last luges alla 10 raamatu ja 58 last kuni 24 raamatut. 16 last olid aga nii innukad, et lugesid

lausa üle 25 raamatu.

Ka sel aastal luges kõige rohkem raamatuid **Paul Patrick Rüütelmaa** – tervelt 101, ületades senise enda püstitatud rekordi 20 raamatuga. Talle järgnesid **Krete Sagar** (50 raamatut), **Kaspar Tevis** (38 raamatut) ja **Kirke Sepp** (34 raamatut).

Palusime lastel ka tagasisidet anda, millest selgus, et eriti tore oli lugeda kosmosest, teadusest ja üldse kindlal teemal ja eesmärgil. Väga meeldis ka see, et teemad olid põnevad ja ägedad ning raamatuid sai teemade raames ise valida. Ja kõige toredam oli muidugi lõpuüritus koos kingituste ja üllatustega. Mitmelt lapselt tuli ettepanek, et kord aastast toimuvat lugemismängu peab liiga kaua ootama – see võiks toimuda 2–4 korda aastas ning auhindu ja kingitusi võiks olla veelgi rohkem.

Teeb suurt rõõmu, et Suvelugemisest osavõtjaid on palju ja meie töö kannab vilja. Rae valla raamatukogud tänavad kõiki mängus osalenuid ja ootavad kõiki lapsi lugema ja mängima ka järgnevatel aastatel.

Vallavalitsuses alustas tööd uus planeerimis- ja keskkonnaameti juht

RAE SÕNUMID

8. septembril alustas Rae vallavalitsuses tööd uus planeerimis- ja keskkonnaameti juhataja **Eneli Niinepuu**. Esitasime uuele juhile mõned küsimused, et temaga veidi lähemalt tutvavaks saada.

Eneli Niinepuu.
Foto: erakogu

Millised on planeerimis- ja keskkonnaameti peamised eesmärgid ja ülesanded?

Planeerimis- ja keskkonnaameti peamine eesmärk on seista hea selle eest, et planeerimine Rae vallas oleks hästi läbi mõeldud ja erinevaid huve tasakaalustav ning keskkonnaprobleemid lahendatud. Kiirelt arenevates piirkondades on oluline leida lahendused avaliku ja erahuvi vahel.

Milliseid suuremaid väljakutseid ja võimalusi näed oma töös ametijuhina?

Olen kogu elu elanud Rae vallas ja näinud, kui kiiresti on vald arenenud ja muutunud. Kiire areng teeb planeerimisameti töö ühelt poolt väljakutseid esitavaks, teisalt aga väga huvitavaks. Siin ei ole alati ühte lihtsat ja kõigile sobivat lahendust. Kiiresti muutuvad nii

elanike väärtushinnangud kui ka riigi õigussüsteem.

Sageli tuleb leida tasakaal erinevate huvide vahel ning teha otsuseid, mille mõju ulatub kaugele tulevikku. Sellistes olukordades hindan rahulikku arutelu, argumenteeritust ja oskust näha tervikpilti. Hea ruumikvaliteedi tagamiseks tuleb hoida töötajad rõõmsate ja motiveerituna, et nad suudaksid tööd kvaliteetselt ja õigeaegselt ära teha.

Milline on Sinu taust, varasem töökogemus?

Olen õppinud keskkonnakorraldust ja maastikuarhitektuuri. Töötanud olen nii rahvusvahelises konsultatsiooniettevõttes kui ka eraettevõtjana. Töös on tulnud kokku puutuda üld- ja detailplaneeringute, maastiku ja avaliku ruumi küsimuste ja erinevate keskkonnateemadega.

Läbivalt on mind huvitanud inimene, keskkonna ja ruumi omavahelised seosed. Ruumiline areng mõjutab looduskeskkonda, inimeste igapäevast elu, liikuvust, ettevõtlust, taristut ja kogukondi. Seetõttu pean oluliseks vaadata planeeringutele tervikuna ning

mõelda ka sellele, milline on tehtavate otsuste mõju pikas perspektiivis.

Mida pead oma töös oluliseks? Mis kõige rohkem motiveerib?

Pean oluliseks lahenduste leidmist keerulistele ja mitmetahuliste probleemidele. Motiveeribki see, kui näen, et üks või teine asi sai lahendatud. Lisaks motiveerib alati ka see, kui meeskond tegutseb sama eesmärgi nimel ühtsena. Usun, et hea meeskond toimib kõige paremini siis, kui inimesed saavad oma teadmisi ja kogemusi vabalt jagada ning julgevad ka küsimusi ja eriarvamusi välja öelda.

Kuidas veedad vaba aega? Mis aitab argirutiinist välja ja uut energiat koguda?

Loomult olen uudishimulik inimene, mulle meeldib avardada oma ilma reisis, raamatuid lugedes ja erinevatel koolitustel osaledes. Üks minu hobidest on tantsimine – see aitab hoida nii füüsilist kui vaimset tasakaalu, andes võimaluse olla vormis ja puhata muudest mõtetest. Vahel kirjutan luuletusi, mõned neist on ka avaldatud. Palju aega veedan oma pere ja lemmikloomadega. Olen tegev ka Eesti Maastikuarhitektide Liidus ja Lagedi kooli hoolikogus.

EELINFO: suur-, eestkoste- ja puudega lapse perede jõulutoetuse kohta

Suurpere, eestkostepere ja puudega lapse vanema jõulutoetuse taotlusi saab esitada alates 1. novembrist iseteenindus.rae.ee või paberkandjal Rae vallavalitsuses kohapeal. Taotluste esitamise viimane päev on 30. november.

100 euro suurust toetust makstakse perele, kus mõlemad vanemad on rahvastikuregistri andmetel Rae valla elanikud. Toetus makstakse välja detsembrikuus.

Toetust saab taotleda:

- pere, kus kasvab vähemalt neli alaealist last;
- eestkostja, kes kasvatab vanemliku hoolitsuseta jäänud last;
- pere, kus kasvab puudega laps.

Juhul kui peres kasvab vähemalt neli alaealist last ja nende hulgas puudega ja/või vanemliku hoolitsuseta jäänud laps, makstakse toetust kahekordses piirmääras.

Läbipõlemine: mis see on ja mida ette võtta?

OKSANA LANG

KOGUKONNA PSÜHHOTERAPEUT

Läbipõlemine ei ole ajutine väsimus või stress, vaid **pikaajaline kurnatus**, mis mõjutab füüsilist ja vaimset tervist ning muudab igapäevased toimetused järjest raskemaks. See kujuneb tihti salakavalalt: algab väikese motivatsioonilanguse ja kurnatusena, kuid süvenedes võib viia tõsise energiakao, emotsionaalse kurnatuse ja tihti terviseprobleemideni.

Tänapäeva kiire elutempoga on see muutunud eriti aktuaalseks: nõudmised kasvavad, oodatakse pidevat tulemuslikkust ja kättesaadavust, kuid puhkuseks ja taastumiseks jääb vähem võimalust.

Maailma Terviseorganisatsioon kirjeldab läbipõlemist kroonilise stressiseisundina, mida iseloomustab kolm tunnust:

- emotsionaalne kurnatus – pidev väsimus ja energiapuudus, mis ei möödu ka pärast puhkust;
- vähene rahulolu oma tegemiste ja saavutustega – tunne, et pingutus on asjatu;
- kasvav negatiivsus ja küünilisus töö või elu suhtes, kuni huvi kaob ka tegevuste vastu, mis varem rõõmu pakkusid.

Läbipõlemine **ei piirdu ainult tööeluga**. Tabab see ka neid, kes hoolitsevad pidevalt teiste eest – tervishoiutöötajaid, õpetajaid, lapsevanemaid – või kelle pereelus lasub kogu vastutus vaid ühel inimesel.

Läbipõlemine kujuneb järk-järgult.

Varajased ohumärgid on:

- pidev väsimus ja energiapuudus isegi piisava une korral;
- motivatsiooni langus varem meeldinud tegevuste suhtes;
- ärrituvus ja meeleolumuutused;
- keskendumisraskused ja hajameelsus;
- unehäired;
- kasvav küünilisus;
- korduvad füüsilised vaevused, nagu peavalu, lihaspinged ja seedeprobleemid.

Töölase läbipõlemise taga on enamasti liigne töökoormus ja ületunnid, ebamäärasead ootused ja rollikonfliktid, tunnustuse ja väärilise tasu puudumine, toksiline töökeskkond või liiga monotoonne, arenguvõimalusteta töö.

Emotsionaalset ja vaimset läbipõlemist toidavad pidev hoolitsemine teiste – laste, haigete lähedaste või klientide – eest, isiklikud kriisid ja traumad (lahutus, kaotus, rahalised

raskused) ning krooniline ärevus, kui inimene tunneb, et peab pidevalt olema valvel või täiuslik.

Suhetes tekib läbipõlemine sageli tundest, et annad rohkem kui saad, pidevatest konfliktidest, kui tunded ja vajadused on pidevalt maha surutud, või kui pikalt toetad lähedast, kellel on sõltuvus või vaimse tervise mured – see kõik võib olla ühtviisi kurnav.

Taastumine algab probleemi ausast tunnistamisest – küsi endalt, kas tunned end kurnatuna ka pärast puhkust, kas kohustused tunduvad ületamatud ja kas huvi varem rõõmu pakkunud asjade vastu on kadunud.

Sellele järgneb tegelik **puhkus**: kui täielik paus ei ole võimalik, aitavad ka lühikesed mikropausid, jalutuskäigud ja hingamisharjutused päeva sees ning piirid tööasjadele vabal ajal.

Kasulik on üle vaadata **igapäevased harjumused** – leida aega tegevustele, mis päriselt rõõmu pakuvad, liikuda rohkem – isegi kerge jalutamine aitab kehal stressi maandada – ja hoida toitumine tasakaalus, vältides liigset kofeiini ja kiireid süsivesikuid, mis annavad vaid ajutise energialaengu.

Ja kõige lõpuks: **ära jää üks!** Rääkimine lähedase või spetsialistiga aitab leida uusi vaatenurki ja sobivaid lahendusi – see ei ole nõrkuse, vaid teadlikkuse märk.

Kui tunned läbipõlemise märke, siis **Rae vallas on võimalik saada psühholoogilist nõustamist Rae sotsiaalkeskuse kaudu**. Vaata lähemalt raesotsiaalkeskus.ee → Teenused → Psühholoogiline nõustamine.

Psühhoterapeut Oksana Langil on nii erialane kui ka isiklik kokkupuude läbipõlemise teemaga, mis aitab tal seda teemat paremini mõista ja kliente suunata.

Lapse suured tunded vajavad rahulikku täiskasvanut

KADRI JÜRGENSON

KOGUKONNAPSÜHHOOL

Teame kõik, et lapse tunded võivad teinekord olla väga suured ja muutuda hetkega. Ühel hetkel on ta rõõmus, mängib ja

naerab, järgmisel aga nutab, pahandab, karjub või nõuab. Lapse jaoks võivad need tunded olla päriselt üle jõu käivad – ta alles õpib mõistma, mis tema sees toimub ja kuidas sellega toime tulla. Ka lapsevanemal ei ole sellistel hetkedel lihtne. Lapse tugevad emotsioonid

võivad tekitada ärritust, abitust, muret, süütunnet või väsimust. Mõnikord tahaks lihtsalt, et see hetk saaks kiiresti läbi. Ja see on täiesti inimlik. Ka vanem ei pea olema alati rahulik, kannatlik ja täiuslik.

Laps õpib tasapisi oma tundeid

märkama, neile nime andma ja neid juhtima. Selles protsessis on kõige olulisemad tema kõrval olevad täiskasvanud. Laps õpib suuri inimesi jälgides, kas kurbus, viha, pettumus ja hirm on tunded, mida võib turvaliselt kogeda, ning mida nende tunnetega peale hakata. Kõige rohkem õpetab last see, kuidas temaga keerulisel hetkel ollakse. Kas täiskasvanu suudab jääda tema kõrvale, isegi kui tema tunded on suured? Kas keegi aitab tal rahuneda, selle asemel et nõuda, et ta kohe rahuneks? Kas ema, isa või õpetaja annab talle sõnumi: „**Ma näen, et sul on praegu raske. Ma olen siin.**“ Ja kui täiskasvanul ka endal vahel kannatus katkeb, ei ole kõik rikutud. Alati saab tagasi tulla, vabandada, kallistada, rääkida ja uuesti proovida. Laps ei vaja täiuslikku vanemat – ta vajab

enda kõrvale turvalist ja hoolivat täiskasvanut.

Kõik tunded on lubatud. Kõigi tunnetega ei pea aga üksi hakkama saama. Abi küsimine ei tähenda, et lapsevanem või laps on millegagi halvasti hakkama saanud. Mõnikord on lihtsalt vaja kedagi, kes aitab olukorda kõrvalt vaadata ja leida uusi võimalusi. Kui tunded, et kodused olukorrad tekitavad korduvalt pingeid või lapse emotsioonidega toimetulek on keeruline, ei pea ootama, kuni mure suureks kasvab. Abi võib küsida juba siis, kui tekib küsimus.

Kust saab Rae vallas tuge?

Perepesa pakub peredele nõustamist, infot ja erinevaid tegevusi, mis toetavad lapse arengut ning vanemaks olemist. Perepesa psühholoogi poole võib

pöörduda ka siis, kui küsimus või mure tundub esialgu väike. **Sihtrühmaks on tulevased ja väikeste laste lapsevanemad.**

Lasteaedade tugispetsialistid toetavad lapsi, peresid ja õpetajaid lapse arengut, õppimist, käitumist ja heaolu puudutavates küsimustes. Tugimeeskonda võivad kuuluda näiteks eripedagoog, logopeed, psühholoog või sotsiaalpedagoog. Esmase kontakti saamiseks tasub pöörduda oma lapse lasteaia tugiteenuste koordinaatori poole, kes aitab leida sobiva spetsialisti.

Rae sotsiaalkeskuses töötavad lastega kogukonnapsühholoogid Kadri Jürgenson ja Olga Luptova. Seal pakutakse lastele ka savi- ja loovteraapiat.

Kas hoolida või muretseda?

OLGA LUPTOVA

KOGUKONNAPSÜHHOLOOG

Psühholoogi töös märkan sageli, et **eakamate inimeste ärevus ei ole niivõrd seotud nende endi eluga, vaid hoopis muretisemisega laste ja lastelaste pärast.** „Äkki temaga on midagi juhtunud?“, „Miks ta ei helista?“ või „Kas ta saab selle olukorraga hakkama?“ – sellistele mõtetele võib kuluda palju aega ja need muutuda pideva pinge allikaks.

Lähedaste pärast muretisemine on loomulik. Vanusega muutuvad suhted pere ja lähedastega sageli veelgi olulisemaks. Samuti võib vanusega suurenedu tunne, et me ei saa enam lähedaste elu nii palju mõjutada või nende eest otsuseid teha. Muretisemine võib anda küll hetkeks tunde, et teeme midagi, kuid tegelikult ei pruugi see olukorda muuta.

Oluline on aga eristada hoolimist ja muretisemist. Hoolimine tähendab, et märkame lähedase vajadusi ja oleme valmis aitama. Murel ja hoolimisel saab ühe lihtsa küsimusega vahet teha: „**Kas mul on praegu midagi võimalik teha?**“ Kui jah, keskendu ühele konkreetsele sammule – helista, paku abi

Foto on illustreeriv. Foto: pexels.com

või lepi kokku, millal uuesti ühendust võtad. Kui ei, proovi tähelepanu teadlikult millelegi muule suunata.

Ärevust aitavad vähendada igapäevane liikumine, suhtlemine, hoid ja piisav uni. Kasu võib olla ka hingamis- ja lõõgastusharjutustest. Samuti tasub vältida pidevat uudiste jälgimist ja lähedaste korduvat kontrollimist.

Väike harjutus

Kui tunded, et pea on muremõteteid täis, pane need paberile kirja. Seejärel vaata iga mõtet ja küsi endalt: mis on siin fakt ja mis on minu mõte või oletus?

Näiteks:

Fakt: laps ei võta telefoni vastu.

Mõte: temaga on midagi juhtunud.

Alternatiivmõte: ta võib olla hõivatud, telefon võib olla hääletu režiimi peal või ta ei ole hetkel telefoni juures.

Nii õpid eristama seda, mida sa tead, sellest, mida mure sulle „ütleb“.

Ka enda elu ei tohi unustada. Huvid, suhted ja meeldivad tegevused toetavad vaimset tasakaalu. Kui ärevus muutub pidevaks, häirib und või igapäevaelu, tasub otsida abi spetsialistilt.

Armastada ja hoolida saab ka ilma pideva muretisemiseta. Me ei saa oma lähedasi kõigi raskuste eest kaitsta, kuid saame olla nende kõrval, kui nad meid vajavad – ja samal ajal elada ka ise rahulikku ja tähenduslikku elu.

Selleks et Rae valla vanemaealised hoolitseksid enda eest, toetab neid sel sügisel projekt „Rae valla vanemaealiste aktiivne ja tervislik hooaeg“, mida korraldavad valla kultuurispetsialist Eva Jaanson ja vanemaealiste huvijuht Virve Sepp. Programmis on palju tegevusi, mis toetavad nii vanemaealiste füüsilist kui ka vaimset tervist.

Rahvusvaheline tunnustus Jüri kooli noortele kunstnikele

Jüri kooli õpilased **Eva Etti** (5.c) ja **Lauren Isabel Leppik** (9.c) saavutasid suurepärase tulemuse rahvusvahelisel keskkonnateemalisel kunstikonkursil JQA International Environmental Children's Drawing Contest. Jaapanis korraldatavale laste joonistusvõistlusele laekusid tänavu muljetavaldavad 8122 tööd 81 riigist ja piirkonnast. Võistluse teema oli „Mida saame oma planeedi heaks teha?“

Eva pälvis konkursil International First Prize'i ja **Lauren Isabel** Honorable Mentioni ehk žürii äramärkimise. Rae Sõnumid tegi juttu õpilasi juhendanud õpetaja **Heidy Siirakuga**, sõna said ka Eva ja Lauren Isabel.

Kuidas jõudsite selle kunstikonkursini ja otsuseni seal osaleda?

Õpetaja Heidy: Otsin ikka aeg-ajalt oma õpilastele erinevaid kunstikonkursse, sest need annavad lastele põneva võimaluse oma oskusi proovile panna ka väljaspool kooli. JQA rahvusvahelise laste joonistuskonkursi teema kõnetas mind ja tundus sobiv konkurss, kus osaleda. Saatsin Jüri koolist Jaapanisse kokku 17 õpilase originaaltööd. Seda suurem oli üllatus ja rõõm, kui selgus, et lausa kaks meie õpilast pälvisid rahvusvahelise žürii tunnustuse.

Mulle meeldib mõelda, et laste kunstitunnis sündinud ideed võivad jõuda palju kaugemale kui koolimaja seinad. Õpetajana teeb mulle rõõmu, et tööde puhul ei hinnata ainult tehnilist joonistamisoskust, vaid oluliseks peetakse ka lapse ideed, loovust ja isikupärast lähenemist.

Kas tüdrukud on lihtsalt andekad noored kunstnikud või tegelevad nad kunstiga ka väljaspool kooli?

Õpetaja Heidy: Mõlemad tüdrukud on kunstimuhtlised, kuid nende teekond on olnud üsna erinev. Laurenil on olnud koolis erinevaid kunstiopetajaid, Eva õpetaja olen aga olnud mina alates 1. klassist. Eva puhul jäi mulle kohe silma tema loovus ja seetõttu soovitasin tal kunstiringi proovida.

Eva: Minu klassijuhataja, mega äge õpetaja Heidy Siirak arvas juba esimes-

Eva Etti võistlustöö.

Lauren Isabel Leppiku võistlustöö.

tes klassides, et võiksin minna kunstiringi. Tegelen kunstiga nüüd teist aastat. Käin Jüri huvialakoolis kunsti üldõppes ja keraamikas. Kunst meeldib mulle väga ja arvan, et tegelikult võiks igaüks kunsti huviringis käia. See on hea meelelahutus ja arendab loovust.

Lauren Isabel: Käin Rae huvialakooli kunstiringis juba esimesest klassist. Sel kevadel lõpetasin kunsti põhiõppe, kuid kuna soovin ka edaspidi kunstiga tegeleda ja enda portfoolio luua, ühinesin veel üheks õppeaastaks põhiõppega, et ennast arendada ning koguda rohkem materjali portfoolio jaoks.

Kuidas sündisid konkursitööde ideed? Mis oli tööde põhisõnum?

Eva: Kuna konkursi teema oli „Mida me saaksime teha meie planeedi heaks?“, siis mõtlesin, et me võiks-

me puhastada ja hoida meie planeeti korras! Tegin algselt kodus esimese visiooni mustandi ja seejärel alustasin koolis päris tööga. Minu põhisõnum on see, et igaüks peaks hoidma planeeti korras! Kui me kõik seda teeksime, siis muutuks meie planeet palju paremaks ja puhtamaks.

Õpetaja Heidy: Minu kui õpetaja jaoks on Eva töö juures eriti põnev tema kujundlik mõtlemine. Ta oli töö valmimise ajal alles 4. klassi õpilane. Keskkonnateemat võib kujutada väga otseselt – näiteks metsa, loomi või prügi –, kuid Eva leidis oma sõnumile visuaalse metafoori: tema pildil justkui „pihustatakse“ saastunud planeedile tagasi puhast loodust. Ta ei mõelnud ainult sellele, mida joonistada, vaid leidis ka väga isikupärase viisi, kuidas oma mõtet pildi kaudu edasi anda.

Lauren Isabel: Minu töö põhisõnum on see, et loodust peaks hoidma

Eva Etti. Foto: erakogu

nii palju kui võimalik. Akendest välja kasvavad taimed sümboliseerivad seda, et ka linnades võiks olla natuke negi metsikut loodust. Pildil on esindatud ka erinevad autovabad liikumisviisid, et tänavad oleksid vaiksemad ja õhk puhtam.

Õpetaja Heidy: Lauren'i töö juures meeldib mulle väga see, et ta ei piirdu keskkonnaprobleemi näitamisega, vaid kujutab ka võimalikke lahendusi

Lauren Isabel Leppik. Foto: erakogu

ja oma nägemust keskkonnasõbralikumast linnaruumist.

Mida annab sellistel konkurssidel osalemine?

Õpetaja Heidy: Konkursid annavad lastele uusi väljakutseid, panevad mõne teema üle tavalisest sügavamalt mõtlema ja julgustavad katsetama uusi ideid. Samuti on see hea võimalus pakkuda kunstis andekamatele ja suu-

rema kunstihuviga õpilastele täiendavat väljundit – nad saavad end proovile panna, oma annet edasi arendada ja motivatsiooni kunstiga edasi tegelemiseks. Tunnustus on muidugi eriti innustav, kuid väärtuslik on juba kogu protsess ja kogemus.

Lauren Isabel: Arvan, et erinevatel konkurssidel osalemine on väga arendav, sest on põnev näha teiste huvitavaid lähenemisi ette antud teemale ja muidugi ise midagi lahendada luua. Väga tore ja motiveeriv on ka see, kui läheb hästi ja just sinu töö kuidagi ära märgitakse.

Eva: Kõige olulisem on kogemuse saamine ja sellest õppimine. Minule meeldib konkurssidel osaleda isegi siis, kui ma head kohta ei saa. Meeldivad erinevad väljakutsed, sest saan tegeleda põnevate teemade kajastamisega. Ma soovitan absoluutselt igal lapsel osaleda erinevatel konkurssidel, sest kui sa seal hea koha saad, siis see võib avada sinu jaoks mitmeid uusi uksi.

Uuesalus kohtusid hobiautod ja nende omanikud

SVEN MÄGI

UUESALU REHVITOKS 2026 KORRALDAJA

20. septembril koogunesid Uuesalu lasteaia parklasse erinevat marki, erinevas vanuses ja erineva võimsusega hobiautod – toimus „Uuesalu rehvitoks 2026“. Uuesalu hobiautode omanikud said kokku, et n-ö rehvi toksida ehk autodest rääkida ja üksteise iludusi imetleda.

Idee tekkis sel suvel, kui märkas, et Uuesallu on tekkinud järjest rohkem ägedaid vanemaid sõidukeid. Kuna mul endal on autode vastu suur huvi ja oman ka ise ühte 1992. a Mercedest, siis hakkasingi mõtlema, et võiks ju autod kokku kutsuda, et neid lähemalt vaadata ja omanikega juttu puhuda.

Enne korraldamist uurisin, kas uuesalukatel oleks üldse huvi sellise ürituse vastu. Paljud olid kohe nõus ja tunnistasid, et on isegi mõelnud sellist laadi ettevõtmise peale. Siis saigi pandud paika ürituse kuupäev ja õnneks vedas ka ilmaga!

Kohal oli kokku 15 põnevat autot

Foto: Marko Koks

koos omanikega ja ka autodeta pealtvaatajaid. Nii mõnelgi autoomanikul lõi silm särama, kui sai oma lemmikust rääkida. Selline üritus tugevdas kindlasti ka meie kogukonnatunnet.

Pärast jutustamist ja autode vaatamist tegime 40-kilomeetrise ühissõidu. Sõit tehtud, parkisime taas natukeseks Uuesalu lasteaia parklasse, kus sai veel viimased jutud räägitud ja siis lõpuks laiali mindud. Kuna üritus sai sooja vastuvõtu, siis teeme ilmselt ka järgmisel aastal midagi sarnast.

Kuidas sündis ürituse nimi?

„Uuesalu rehvitoks“ tuli kuidagi orgaaniliselt. Väljend „rehvitoksimine“ sai kunagi alguse automüügimaailmast, kus mittetõsised ostuhuvilised käisid autosid vaatamas ja panid jalaga ühe toksu vastu rehvi, et asjalikud näida. Nüüdseks on see väljend levinud juba muudessegi valdkondadesse. Ja niimoodi läbi kerge huumoriprisma saigi üritus sellise nime – kui juba autode kogunemine toimub, siis võib ju ka natuke rehvi toksida.

„Uuest elust vanale esemele“ töötubade juhendaja Kai Lasn töötoas osalejatega.

Õppereisil osalejad elamuskeskuses. Fotod: Kai Lasn

Vanad asjad, uued lood ja mulgilikud elamused

KAI LASN

VÄLJASÕIDUL OSALENU JA
TÖÖTUBADE JUHENDAJA

4.-5. septembril toimus projekti „Uuest elust vanale esemele“ raames õppesõit, mille mõte oli, et käsitöö ja taaskasutus väärivad uut elu – ja just seda Rae valla 55+ vanuses elanikud Mulgimaalt leidsidki. Õppesõitu rahastati ESF+ Põhja-Harju Koostöökogu sotsiaalse sidususe meetme kaudu.

Meie teekond algas Valgamaalt Riidajalt, kus külastasime Mäe-Koda kohvikut ja muuseumi. Pererahvas Marika Soots ja Kaido Sooläte on loonud hubase kohviku ja väga erilise muuseumi, mis sobis meie projekti teemaga ideaalselt: seal antakse vanadele asjadele uus elu. Lisaks maitsevatele toitudele peitub seal tõeline kirk vanade esemete kogumise ja eksponeerimise vastu.

Järgmiseks sõitsime Mulgi Elamuskeskusesse. Selgus, et meie gruppiliikmed polnud seal varem käinud ja uudistamist oli palju. Giid Carmen Põldsalu rääkis ajaloo, tutvustas tänapäeva elu-olu ning jutustas lugusid mulkidest ja Mulgimaast. Näiteks kuidas mulki päästa, kui ta hakkab uppuma – kas öelda „anna käsi“ või „võta käsi“? Mulgi jaoks on sellel väga

suur vahe. Või kes on inimene ja kes on mulk?

Õpitoas valmistasime kamatrühvleid

Elamuskeskuses on suurepärased eksponeeritud infotahvlid, rippuvad toolid, millel saab kiikuda, ja fotoboks, kus igaüks, kes soovis, sai teemakohase foto pildistada ja selle endale meilitsi koju saata.

Meie gruppide toimus ka kamateemaline õpituba, kus valmistasime kamatrühvleid. Valminud trühvleid maitseid hästi ja nende tegemine tekitas suurt elevust. Saime neid ka ilusates karbikes kingiks kaasa.

Kõrvalepõikena – „Uuest elust vanale esemele“ projekti raames toimuvad ka taaskasutuse õpitoad, kus otsime vanadele ja kasutuna seisvatele esemetele uusi kasutusvõimalusi. Õpitubade juhendajana saan ise kaasa aidata sellele, et vanad materjalid leiaksid uue elu ning osalejad saaksid oma kätega midagi uut ja omanäolist luua. Nii ühendame praktilise tegevuse, loovuse ja taaskasutuse ning anname vanadele asjadele võimaluse saada uueks looks. Projekti viimane **töötuba on plaanis 27. oktoobril kell 18.30** Rae kultuurikeskuse kohvikus. Osalema on oodatud Rae valla 55+ vanuses elanikud.

Tegevusi igale maitsele

Õppesõidu esimese päeva õhtuks suundusime Karksi-Nuia Peetri kirikusse kontserdile, millele järgnes võimas tulesõu. Ööbimiskohas, Kopra turismitalus, hilist õhtusööki nautides jätkus päevasündmuste muljete jagamist kauemaks.

Laupäeva hommikul sõitsime Karksi-Nuia Meefestivalile. Suur laat kultuurimaja ümbruses, päevane kontsertprogramm õues, loengud majas sees ja teisel korral toitude degusteerimine – tegevust jätkus igale maitsele.

Meie reisi viimaseks tegevuseks oli Vabaduse platsil kohtumine giid Lea Eliasega, kellega tegime ringkäigu Viljandi ordulossi varemetes ja vanalinnas. Giid rääkis väga palju huvitavat Viljandi linna ajaloost. Ei seganud meid isegi mitte vihm.

Tagasi Jürisse jõudes oli meil kaasa kotitais mulgi tarkusi, mesimagusaid maitseid ja mõte, et vanale esemele saab tõesti uue elu anda.

Õppereisi ja ESF+ projekti kohta rohkem infot veebilehel alustamealgusest.ee.

Rae noorte suvesse mahtus nii tööd, seiklusi kui ka festivalimelu

KRISTIN SITSI

RAE NOORTEKESKUSE INFOSPETSIALIST

Suvekuud möödusid Rae noortekeskuses tegusalt. Juunist septembri alguseni töid Rae valla noori kokku laagrid, õpilasmalev ja Rae noortefestival, pakkudes võimalusi nii uute kogemuste saamiseks, töötamiseks kui ka ühiselt aja veetmiseks.

Juunis toimusid suvise laagri Viie Päeva Kämp esimesed vahetused Jüris, Järvekülas, Vaidas, Peetris ja Lagedil. Teine laagrinädal leidis aset augustis Peetris, Järvekülas ja Jüris. Mõlemal nädalal jagus tegemisi nii oma piirkonnas noortekeskustes kui ka ühistel väljasõitudel.

Laagrinädalate jooksul viisid väljasõidud noored Vembu-Tembumaale, Ranna Rantšosse ja Rae Golfi. Vembu-Tembumaal möödus päev erinevaid atraksioone nautides, Ranna Rantšos saadi lähemalt tutvaks sealsete loomade ja talueluga ning Rae Golfis oli võimalus proovida kätt golfimängus. Nii pakkus iga väljasõit midagi erinevat ja võimalust veeta päev koos ka väljaspool oma noortekeskust.

Väljasõitude kõrval veedeti aega ka noortekeskustes. Iga piirkond sisustas päeva omal moel, andes noortele võimaluse midagi uut proovida ja koos teha. Laagrinädalale pani punkti Jüri staadionil toimunud noortekaolümpia, mis tõi erinevate piirkondade noored kokku sportlikuks mõelduvõutuks. Päeva jooksul pandi ennast proovile erinevatel aladel ning nauditi sõbralikku võistlusmomenti.

Rae õpilasmalev juba 15. korda

Juunis sai alguse ka Rae õpilasmalev, mis toimus Rae vallas juba 15. korda. Läbi suve osales malevas kokku 240 Rae valla noort ja soovijaid oli kohtadest märksa rohkem. Suur huvi näitab,

Rae õpilasmaleva noored. Foto: Mari-Liis Küssmaa

et võimalus saada suvel töökogemus, teenida taskuraha ja veeta aega koos teiste noortega on jätkuvalt hinnatud. Malevarühmad töötasid erinevates Rae vallas asuvates asutustes, koolides ja lasteaedades, kus tehti peamiselt haljastus- ja heakorratöid.

Töötamise kõrval oli malevas oluline koht ka uute teadmiste ja oskuste omandamisel. Ühistegevuste ja koolituste kaudu arendati erinevaid õpipädevusi ning külastati Delfit, Pipedrive'i ja Leiburrit, et tutvuda lähemalt erinevate töökohtade ja -võimalustega. Malevapäevadesse mahtus ka vaba aega ja ühiseid ettevõtmisi, mis andsid võimaluse oma rühmakaaslastega paremini tundma õppida, luua uusi tutvusi ja nautida malevasu- ve ka väljaspool tööaega.

Noortefestivali korraldamisel abiks rekordarv noori

Suvistele ettevõtmistele pani 5. sep-

tembril punkti Jüri Kirikumõisa pargis toimunud Rae Noortefestival. Park täitus noortega ning ühe õhtu jooksul sai nautida head muusikat, võtta osa erinevatest ettevõtmistest ja lihtsalt mõnusalt aega veeta.

Festivalil astusid üles säm, KiROT ja DJ Kalamees ja lavale jõudis ka noortebänd KõrvalMõju. Tegevust jagus aga ka lava ümber. Festivalialal olid oma tegevustega väljas Rae Koss, TORE, MintyShrimp Art, Rae Handball, Kodutütred ja Rae valla noortevolikogu. Loomulikult ei puudunud festivalilt ka söögi- ja joogipakkujad.

Sel aastal oli eriti hea meel näha, kui palju noori ise festivali korraldamisse panustas. Ettevalmistustel ja festivalipäeval oli abiks rekordarv noori, kes löid kaasa erinevate ülesannete täitmisel ja andsid olulise panuse festivali õnnestumisse.

Rae noortefestivali toimumisele aitasid kaasa ka paljud koostööpartnerid ja toetajad – suur tänu kõigile! Täname ka kõiki külastajaid, kes tulid 5. septembril Jüri Kirikumõisa parki ja olid osa Rae noortefestivalist.

Rae Noortefestival 2026.
Foto: Ott Kattel

Järveküla koolis on liikumine loomulik osa koolipäevast

RAE SÕNUMID

Järveküla kool kuulub augustist Liikuma Kutsuva Kooli (LKK) vapikoolide hulka. Tartu Ülikooli liikumislabor tunnustab sellega koole, mis on vähemalt kaks aastat järjepidevalt kujundanud koolikeskkonda ja õppekorraldust viisil, mis toetab õpilaste liikumist kogu koolipäeva vältel.

Järveküla kool liitus LKK programiga juba 2018. aastal. Vahepealse aja- ga on palju muutunud: kui alguses olid erinevad liikumist toetavad tegevused pigem eraldiseisvad, siis praeguseks on jõutud palju süsteemsema lähenemiseni. Liikumine on seotud nii õppetöö, vahetundide, huvitegevuse, koolikeskkonna kui ka õpetajate heaoluga. Rae Sõnumid uuris Järveküla kooli LKK eestvedajatelt **Tiin Lillelt** ja **Merilin Kitsingult**, mida see programm endast kujutab, milliseid tegevusi on ellu kutsutud ja kuidas on koolipere sellesse kõigesse kaasatud.

Pälviste hiljuti LKK vapikooli tunnustuse. Mida see teie jaoks tähendab?

Vapikooli tunnustus on eelkõige kin- nitus, et oleme liikunud õiges suunas. Oleme LKK põhimõtteid arendanud koolis järjepidevalt: oluline on, et lii- kumine ei oleks üksik projekt või kam- paania, vaid loomulik osa koolipäevast ja -kultuurist. Eelmisest õppeaastast on LKK põhimõtted ka meie kooli arengu- kavas, mis näitab, et tegemist on kooli jaoks pikaajalise ja strateegilise suuna- ga.

Tunnustus on seda tähenduslikum, et vapikooliks saamine ei tulnud esi- mesel katsel. Oleme vahepeal oma te- gevusi analüüsinud, täiendanud ja süs- teemsemaks muutnud. Seetõttu näeme tunnustust mitte niivõrd finišijoone, vaid märgina, et senine järjepidev töö on kandnud vilja. Samas on see vastu- tus edasi areneda ja oma häid prakti- kaid teistega jagada.

Kui paljud õpetajad on seotud LKK tegevuste väljatöötamisega?

Eesmärk on olnud, et LKK tegevused ei jääks ühe inimese või väikese mees-

Õuesõppevahendite kapp, kus kõik vajalik on ühest kohast kättesaadav. Foto: Triin Lille

konna projektiks, vaid jõuaksid võima- likult paljude õpetajate igapäevatöös- se. 2025/2026. õppeaastal käivitasime koolisisese LKK õpiringi, kus osales 13 õpetajat. Lisaks läbis osa õpetajaid veel eraldi LKK baaskoolituse. Soov on, et igas ainevaldkonnas oleks 1-2 õpetajat, kes tunnevad hästi liikumist toetavaid meetodeid ja saavad neid kolleegidega jagada.

Tegelikult on kaasatud inimeste ring palju laiem. Näiteks õuevahetun- dide tarvis on läbimõeldud korra- pidamissüsteem, kuhu panustavad kõik õpetajad. Oleme teadlikult lähtunud põhimõttest, et LKK ei muutuks õpe- tajatele järjekordseks lisakohustuseks. Rakendame uusi tegevusi järk-järgult ja kõige paremini toimivad lahendu- sed, mis sulanduvad õpetaja tavapä- rasesse töösse.

Mis on aastate jooksul enim muutunud?

Kõige suurem muutus on ilmselt mõt- teviisis: liikumine on muutunud üksi- kuteist tegevustest koolikultuuri osaks. Täna mõtleme sellele, kuidas õpilane liigub terve koolipäeva jooksul – aine- tunnis, vahetunnis, kooliteel ja hui- tegevuses.

Meil on aastaringsed õuevahe-

Õppetöö klassis. Foto: Merilin Kitsing

tunnid, aktiivseid õppemeetodeid kasutatakse erinevates õppeainetes, õppetööks kasutatakse ka koridore ja õueala, loodud on õuesõppevahan- dite kapp. Klassides on tasakaalutoo- lid ja püstijala rühmatöödeks valged tahvlid, kasutatakse liikumisampse ning isegi VR-õppes on tähelepanu sellele, et õpilane kasutaks oma keha ja liiguks.

Kas ja kuidas on õpilased liikumis- võimaluste kujundamises kaasa rääkinud? Millised tegevused on eriti populaarsed?

Õpilaste kaasamine on olnud väga oluline. Oleme korraldanud küsitlusi ja kaasanud õpilasesindust, et saada teada, milliseid tegevusi õpilased va- hetundides teha soovivad. Tagasiside põhjal oleme muutnud mitmekesise- maks nii sise- kui ka õuevahetundide võimalusi.

Kooli koridorides on õpilaste kasu- tuses piljardi-, õhuhoki-, õhujalgpal- li- ja lauateniselaual, ronimissein, mootorikakeskus ning erinevad liiku- mis- ja terviserajad. Kuna kõik õpila- sed ei soovi vahetunnis aktiivselt lii- kuda, on koolimajas ka rahulikumad puhkealad ja vaikusepesa – oluline on pakkuda valikuid.

Üheks kõige populaarsemaks tegevuseks on pallimängud. Igal klassil on oma pall ja pikkades õuevahetundides saavad õpilased kasutada ka väravaid, hokivahendeid, rõngaid, hüppenööri jne.

Kuidas on programm mõjutanud õpetajate liikumisharjumusi?

Järjest rohkem oleme tähelepanu pööranud ka õpetajate liikumisele ja heaolule. Liikumine ei tähenda ainult väga aktiivseid või sportlikke tegevusi. Sama oluline on võimalus tööpäeva jooksul asendit vahetada, puhata ja toetada oma vaimset heaolu. Õpetajatel on klassiruumides elektrilised reguleeritavad seisulauad, mis võimaldavad vaheldumisi istuda ja seista. Korraldame liikumiskampaaniaid ja sammuvõistlusi ning õpetajate toas pakutakse iga päev tervislikke vahepalasisid. Vaimse tervise toetamiseks oleme võimaldanud õpetajatel osaleda ka kunsti- ja loovusringides.

Kas on mõni lahendus või praktika, mida soovite eriti esile tõsta?

Kõige enam tooksime esile aastaringseid õuevahetunde. Meil toimub iga päev kaks pikka õuevahetundi kogupikkusega vähemalt 25 minutit.

Teise praktikana soovitaksime aktiivsete ainetundide arendamiseks õpetajate õpiringe. Õpetajatele ei anta lihtsalt ülesannet „tehke tunnid liikuvamaks“, vaid nad saavad koos meetodeid proovida, tunde vaadelda, kogemusi jagada ja arutada, kuidas liikumine konkreetse aine õpetamist toetada võiks.

Kolmandaks õuesõppevahendite kapp – väga lihtne lahendus, mis eemaldab õpetaja jaoks ühe suure takistuse: kui vajalikud vahendid on ühest kohast kergesti kättesaadavad, on palju lihtsam otsustada, et tänane tund toimub hoopis õues.

Miks on koolile oluline sellises programmis osaleda?

Kogemus on näidanud, et liikumine toetab lisaks füüsilisele tervisele ka keskendumist, õpiosialust, koostööoskusi, koolirõõmu, vaimset heaolu ja omavahelisi suhteid. Just seepärast on LKK põhimõtted seotud ka meie kooli arengueesmärkidega ja juhtkond toetab nende rakendamist nii tunniplaani, koolikeskkonna, õpetajate koolitamise kui ka heaolu toetavate tegevuste kaudu.

Liikuma Kutsuvaks Kooliks ei saada ühe suure projekti või õnnestunud tegevusega. See on pikk protsess, kus väga paljud väikesed muudatused hakkavad ühel hetkel moodustama tervikut. Ka meie oleme selle teekonna jooksul katsetanud, eksinud, ümber mõelnud ja uuesti proovinud. Oleme õppinud, et muutused vajavad aega ning kõige olulisemad on järjepidevus, juhtkonna toetus ja kogu koolipere kaasamine.

Vaida põhikoolis toimus huviringide laad

MEELIS SEKK

VAIDA PÕHIKOOI HUVIJUHT

7. septembril leidis Vaida põhikooli spordisaalis aset traditsiooniline huviringide laad. Õpilastel oli ühe koolitunni jooksul võimalus tutvuda uue õppeaasta vaba aja veetmise ja enesearendamise võimalustega.

Laadal tutvustasid oma tegevust nii Vaida põhikooli ringid kui ka huviringid väljastpoolt kooli. Õpilased said juhendajatelt küsida infot ringide korralduse, treeninguaegade ja sisu kohta.

Mitmekülgne valik spordist muusikani

Kooli huviringidest olid esindatud puutöö-, käsitöö- ning multispordiring. Lisaks korraldas kunsti- ja keeraamikaringi juhendaja huvilistele töötoa. Esines kooli bänd, ühtlasi oli muusikahuvilistel õpilastel võimalus saada teavet kooli bändiringi, mudilaskoori, koorilaulurühma ja muusikaliringi tegemiste kohta.

Põnevust pakkusid ka huviringid väljastpoolt kooli. Tantsuhuvilistele

Fotod: Laura-Marie Väinsar ja Meelis Sekk

tutvustasid oma treeninguid Danceda Studio, Minu Tantsukool ning 6.–9. klassi tantsuring. Esimest korda toimus Vaida koolis uue drooniringi tutvustus. Tehnika- ja spordihuvilisi kõnetasid veel Rae Spordikooli palliring

ja Robopesa robotikaring. Kohal oli ka skautide esindaja.

Täpsemat infot Vaida põhikooli õpilastele suunatud ringide kohta leiab Vaida põhikooli kodulehelt vaidakool.ee. Info täieneb jooksvalt.

Ettevõtjad ja Rae vald otsivad ühiselt lahendusi ettevõtluskeskkonna arendamiseks

RAE ETTEVÕTETE LIIT

21. septembril kohtusid Rae Ettevõtete Liidu (RAEEL) ja Rae vallavalitsuse esindajad järjekordsel ümarlaul, et arutada ettevõtjate jaoks olulisi küsimusi ja leida võimalusi koostöö tõhustamiseks. Fookuses olid planeeringute ja lubade menetlemine, ettevõtluspiirkondade taristu ja transpordiühendused, infovahetus ja elanikkonnakaitse.

Üheks põhjalikumalt käsitletud teemaks kujunes planeeringute ja lubade menetlemine. Ettevõtjatele on oluline, et menetluste käik oleks läbipaistev ja oleks selgelt arusaadav, millises etapis protsess on, millised tegevused on pooleli ja millal võib oodata järgmisi samme.

Vallavalitsuse esindajad andsid ülevaate viimastel kuudel tehtud ja kavandatavatest töökorralduslikest muudatustest. Vallavanem Gerli Lehe sõnul kaardistatakse praegu vallavalitsuse tööprotsesse: vaadatakse üle, kuidas ülesanded liiguvad, kes mille eest vastutab ja kus tekib tarbetuid viivitusi. „Eesmärk on kujundada selgem töökorraldus, et otsused sünniks sujuvamalt ja inimesed saaksid vallalt kiiremini vastused,“ ütles Lehe. Ümarlaul tõi, et sisuliste muudatuste elluviimine võtab aega, kuid protsessidega on vaja süsteemset edasi liikuda.

„Ettevõtjate jaoks on oluline eelkõige selgus ja prognoositavus. Kui teame, millises etapis menetlus on ja millised on järgmised sammud, saavad ka ettevõtted oma investeeringu ja tegevusi paremini planeerida. Meie eesmärk on koos vallaga leida praktilised lahendused, mis aitavad protsesse sujuvamaks muuta,“ sõnas RAEELi juhatuse esimees Janar Muttik.

Ühe võimaliku sammuna arutati, et vald ja ettevõtjate esindajad võiksid menetlusprotsessi ühiselt läbi vaadata ja leppida kokku selgema menetlusloogika. Ettevõtjatel ja arendajatel on vallale väärtuslikku infot näiteks selle kohta, kuhu on tulevikus vaja teid, kõnniteid ja muud taristut.

„Valla jaoks on ettevõtjate sisend väga oluline. Koostöö peab toimima mõlemas suunas – vald saab oma protsesse parandada, kuid samal ajal vajame ettevõtjalt infot nende tegelike vajaduste ja piirkondade arengu kohta. Soovime ettevõtetega rohkem vahetult suhelda ja ka kohapeal nende tegevusega tutvuda,“ ütles Gerli Lehe.

Taristu arendamine vajab koostööd

Teise olulise teemana arutati ettevõtluspiirkondade teede ja muu taristu olukorda. Ettevõtjad tõid välja piirkondi, kus teede seisukord vajab parandamist ja kus olemasoleva taristu kitsaskohad mõjutavad igapäevast tegevust.

Arutelu keskendus sellele, kuidas vald ja ettevõtjad saaksid ettevõtlustegevuse jaoks mõeldud taristu seisukorra parendamiseks ja turvalisemaks muutmiseks senisest paremini koostööd teha. Vald jagas ettevõtjatele infot selle kohta, millistes piirkondades on kõige suurem vajadus kõnniteede ja teiste ühenduste järele. Ühtlasi arutati ettevõtluse tarbeks

RAEELi ja vallavalitsuse ümarlaud. Foto: RAEEL

oluliste teede rekonstrueerimiseks ja turvalisemaks muutmiseks ühise rahastamise võimalusi. Kohtumisel lepidi kokku, et vald annab RAEELile ülevaate kõige probleemsemate teede orienteeruvatest rekonstrueerimismaksumustest, misjärel alustab RAEEL piirkonnas taristut kasutavate ettevõtjatega konsultatsioone kaasrahastuse leidmiseks.

Jätakuvalt oluline on inimeste liikumine Rae valla ja naaberomavalitsuste vahel. Ettevõtjate seisukohalt mõjutavad head transpordiühendused otseselt seda, kui lihtsalt töötajad töökohtadele pääsevad. Seetõttu vajavad edaspidi terviklikumat käsitlemist nii peamised transpordikoridorid kui ka naaberomavalitsuste areng ja vajadused.

Ettevõtjate ja valla vaheline suhtlus peab olema kahepoolne

RAEELi eesmärk on olla toimiv ühendusliik kohalike ettevõtete ja vallavalitsuse vahel, et ettevõtlust puudutav info liiguks kiiresti mõlemas suunas.

Ühe praktilise sammuna soovib vald tihendada ka vahetut kontakti kohalike ettevõtetega. Ettevõtete külastamine võimaldaks vallal tutvuda nende tegevuse, arenguplaanide ning igapäevaste probleemidega. Samal ajal saavad ettevõtjad anda varakult sisendit küsimustes, mis puudutavad piirkondade edasist arengut.

Tähelepanu all ka elanikkonnakaitse

Olulise tulevikuteemana käsitleti elanikkonnakaitset ja ettevõtete valmisolekut kriisiolukordadeks. Arutati, kuidas on ettevõtetes läbi mõeldud tegutsemise võimaliku kriisi korral ja milliseid võimalusi võiksid ettevõtted vajadusel elanikkonnale kaitse pakkumiseks luua.

Teema vajab veel põhjalikku kaardistamist ning vald ja ettevõtjad soovivad sellega ühiselt edasi töötada. Eesmärk on saada parem ülevaade ettevõtete valmisolekust ja võimalustest ning sellest, milliseid samme oleks tulevikus vaja astuda.

Ümarlaulult jäi kõlama: toimiv koostöö eeldab regulaarset kahepoolset suhtlust. Ettevõtjad saavad anda vallale väärtuslikku infot oma vajaduste ja arenguplaanide kohta ja vald omalt poolt muuta ettevõtlust puudutavad protsessid ja info selgemaks. Järgmine samm on liikuda probleemide kaardistamiselt järjest enam konkreetsete kokkulepete ja lahendusteni.

„Nelikõla“ on rohkem kui lihtsalt helikandja – see on ka väike ajaloodokument

TOOMAS ARU

RAE KULTUURIKESKUSE JUHATAJA

Rae kultuurikeskus andis Rae valla 160. aastapäeva puhul välja nelja Rae valla segakoori ühise vinüülplaadi „Nelikõla“. Plaadile on talletatud kooridele armsaks saanud Eesti heliloojate looming, mis kõlab meie emakeeles – keeles, mis kannab edasi meie kultuuri, pärandit ja ühtekuuluvust.

Vinüülplaadil kõlavad **Rae kammerkoor** (dirigent Ingrid Orumaa), **Patika külakoor** (dirigent Igor Niki-forov), **segakoor Heliand** (dirigendid Ragne Rüütelmaa ja Brenda Kruusimäe) ning **Kindluse kogukonna koor** (dirigendid Anneli Riisalu-Sigur ja Mia Martina Sarapuu).

Uuris plaadil laulnud koorilauljalt, milline kogemus oli osaleda vinüülplaadi sünni juures. Vastab **Kaili Kärblane**, Rae kammerkoori 1. sopran.

„Nelikõla“ valmimine tähendas kooridele tavapärasest teistsugust laulmiskogemust – proove, salvestamist ja teadmist, et seekord jääb esitus päriselt tallele. Milline oli plaaditegemise protsess Sinu jaoks?

Rae kammerkoor on juba paar CD-plaati välja andnud ja olen ka ise ühe salvestamisel osalenud, siis päris uus kogemus see minu jaoks ei olnud. Küll aga oli seekord uus salvestuskoht – vana Rae koolimaja, mis andis kogu protsessile oma meeleolu.

Plaadi salvestamine algab ammu enne seda, kui mikrofoni üles seatakse. Kõigepealt õpib iga häälerühm proovides selgeks oma partii, siis hakatakse neid kokku laulma ja ühiseks kõlaks vormima. Siin on dirigendil tohutult suur roll. Tal peab ikka üks erilist teritatud kõrv olema, et kogu koor päri-

selt kõlama panna.

Salvestamine ise nõuab omajagu pingutust ja eelkõige kannatlikkust. Alguses on elevus suur ja mõni koht õnnestubki kohe esimesel korral nii, et võiks otse plaadile minna. Tihti juhtub aga, et keegi alustab natuke liiga vara, lõpetab pisut liiga hilja, kellelgi tuleb just kõige vaiksema koha peal kõhatuse peale või otsustab vana koolimaja põrand, et nüüd on õige hetk kriuksuda. Ja siis lauldaksegi uuesti. Ja vajadusel veel kord. See nõuab keskendumist ja kannatlikkust nii lauljalt, dirigendilt kui ka helitehnikult.

Seekord teeb ettevõtmise eriliseks see, et „Nelikõla“ on nelja Rae valla koori ühine kingitus Rae vallale 160. aastapäevaks. Mulle meeldib mõelda, et iga koor annab sellesse kingitusse oma kõla ja näo ning neljast erinevast koorist sünnib üks „Nelikõla“.

Tänapäeval jõuab suur osa uuest muusikast kuulajateni Spotify, YouTube'i ja teiste digikanalite kaudu. „Nelikõla“ ilmub aga vinüülplaadina – füüsilise esemena, mida saab käes hoida ja aastate pärast taas riulist võtta. Mida see Sinu jaoks tähendab? Millegi uue tegemine on alati põnev ja tekitab elevust. Kuna mul ei ole kodus praegu ühtegi vinüülplaati, saab „Nelikõlast“ päris esimene vinüül, mis minu riulile jõuab. Juba ainuüksi see on eriline.

Kui aga mõelda sellele, et minu hääle jääb vinüülplaadile, siis selles on midagi sügavat. Hääle on inimeseks olemise juures väga oluline. Me väljendame selle kaudu ennast kõneldes, naerdes ja lauldes. Kooris saab aga minu häälest üks osa millestki palju suuremast.

Üksinda olen ma lihtsalt mina, aga koos teiste lauljatega sünnib koori kõla, mida ükski meist eraldi luua ei saaks.

Ja nüüd saab sellest kõlast füüsilis-

Rae kammerkoori laulja Kaili Kärblane. Foto: Magnus Heinmets

ne ese, mida on võimalik käes hoida, riulisse panna ja aastate pärast sealt uuesti välja võtta. Digitaalne muusika on muidugi mugav, vinüül aga justkui nõuab, et sa võtaksid kuulamiseks natuke rohkem aega. Mulle meeldib see mõte, et muusika kuulamisest saab niimoodi omaette tegevus, mitte lihtsalt miski, mis kusagil taustal mängib.

Salvestatud muusikas on midagi erilist: kontsert lõpeb ja saab mälestuseks, kuid plaat jääb alles, andes lauljale justkui killukese surematust. Mis tunde tekitab mõte, et Sinu hääle on sellel plaadil alles ka kauges tulevikus?

Selles on tõesti justkui killuke surematust. Kui hääle on kord salvestatud, jääb midagi meist alles ka pärast seda, kui konkreetne hetk ja inimesed, kes ühel ajal ühes ruumis koos laulsid, on saanud ajalooks.

Me ei tea ju tegelikult, kuhu areneb järgmise saja aasta jooksul tehnika või milliseks kujuneb koorilaul. Võib-olla tundub vinüülplaat siis kellelegi sama põnev ajalooline ese, nagu meile praegu vanad fotod, kirjad või helisalvestised.

„Nelikõla“ on minu jaoks rohkem kui lihtsalt helikandja. See on ka väike ajaloodokument jäädvustusega sellest, millised koorid Rae vallas praegu on, millised inimesed nendes koorides laulavad ja kuidas me just sellel ajahetkel kõlame. Ja kui keegi tõesti saja aasta pärast seda plaati kuulab, siis loodan, et ta ei kuule sealt ainult seda, kuidas me laulsime, vaid tunnetab natuke ka seda, miks me laulsime.

Eesti tiim Euroopa meistrivõistlustel. Foto: erakogu

Rae vallas elavad ja treenivad allveeujujud tegid Euroopa meistrivõistlustel tugeva etteaste

SPORDIKLUBI FORTUNA

Augusti lõpus toimusid Ungaris Gyékényesi järve ääres Euroopa meistrivõistlused ja Euroopa noorte meistrivõistlused allveeorienteerumises. Eestit esindasid seitse tugevat sportlast, kellest viis treenivad igapäevaselt Rae vallas.

Gyékényesi järv erineb Eesti vee- kogudest selle poolest, et nähtavus on väga hea ehk tulemuste saavutamiseks on oluline põhjalik füüsiline ettevalmistus ning kiire mõtlemine ja reageerimine muutustele. Seetõttu hõlmas võistlusteks treenimine intensiivseid ujumistreeninguid Jüri ujulas kogu aasta vältel, mitmenädalast treeninglaagrit Ungaris ja Viljandis ning võistluskogemuse jahtimist nii lestaujumise kui ka allveeorienteerumise võistlustel.

Krete Maalust – Euroopa noorte meister

Kogu tehtud töö kandis vilja – noorte vanuseklassis tegid tugevaid tulemusi Krete Maalust ja Rassel Pihlak. Krete jaoks oli tegemist esimese välismaal toimuva rahvusvahelise allveeorienteerumise võistlusega, kuid tema hooaja jooksul kogutud kiirus basseinis ning külm närv enne starti viisid ta poodiumile kahel korral. Kolmandal võistluspäeval õnnestus Kretel saavu-

tada teine koht postiujumises, mis on neiu enda lemmikala. Neljandal päeval tegi Krete ülivõimsa soorituse tsooniujumises, ületades kõiki konkurente oma kiiruse ja täpsusega ning tulles Euroopa noorte meistriks. See oli ajalooline hetk Eesti allveeujumises, sest varasemalt ei ole kellelgi õnnestunud tulla kuldmedalile samal aastal nii lestaujumises kui ka allveeorienteerumises.

Rassel Pihlakule hõbe ja pronks

Rassel näitas erakordseid tulemusi noormeeste seas. Juba esimesel individuaalsel alal pürgis sportlane kolmandale kohale täheujumises. See oli Rassel jaoks juba teine Euroopa noorte meistrivõistluste medal, mis näitab noormehe stabiilsust mitme aasta jooksul allveeorienteerumises. Rassel võidud sellega ei piirdunud – kolmandal võistluspäeval läbis ta postiujumise distantsi ajaga 6.35 ning võitis endale hõbemedali. Esimesest kohast jäi lahutama vaid 5 sekundit. Kiitus tugevate tulemuste eest noorsportlastele ja nende treenerile Vladimir Kunitsõnile!

Carmel Uibopuule medal igal individuaalalal

Ka täiskasvanute vanuseklassis tehti tugevaid tulemusi. Carmel Uibopuu tõestas, et on jätkuvalt Euroopa tipus, saavutades medali igal individuaalalal.

Kokku võitis sportlane kolm pronksmedalit (täheujumises, postiujumises ja paralleelujumises) ning ühe hõbemedali (tsooniujumises).

Meistrivõistluste hõbe teateujumises

Euroopa meistrivõistluste hõbe tuli Eesti meeskonnale ka teateujumises, kus kõige olulisemaks osaks on just sprindikiirus. Meeskonda kuulusid **Krete Maalust, Carmel Uibopuu, Vladimir Kunitsõn ja Nikolai Tover**. Vaid neli sekundit jäädi alla võitjaks tulnud Tšehhi meeskonna tulemusele. Vladimir Kunitsõn ja Nikolai Tover andsid endast maksimumi ka individuaalaladel, näidates stabiilsust ja südikust. Koos tuldi kaardiujumises ka neljandale kohale. Kaardiujumises tegi hea soorituse ka teine Eesti mees- te tiim – Rassel Pihlak ja Georg Veevo saavutasid seitsmenda koha esimest korda koos võisteldes. Eesti täiskasvanute koondisest tegid isiklikke häid tulemusi ka Georg Veevo, kes võistles esimest korda täiskasvanute vanuseklassis, ja Roman Jotautas.

Euroopa noorte ja täiskasvanute meistrivõistlused näitasid taaskord Eesti sportlaste tugevat taset allveeorienteerumises. Õnnesoovid medalisaajatele ning tänusõnad Jüri spordihoonele hea treeningkeskkonna loomise eest!

Rae valla elanik Mari Piir tuli võiduka teateneliku koosseisus veteranide maailmameistriks

RAE SÕNUMID

Augusti lõpul ja septembri algul Lõuna-Koreas toimunud veteranide kergejõustiku maailmameistrivõistlustel võitis Eesti naiste teatenelik N55-vanuseklassis 4 × 100 m jooksus kuldmedali ja seda oma vanuseklassi uue Eesti rekordiga 57,24. Seljataha jäeti sellised tuntud jooksumaad nagu Kanada ja USA. Saavutus oli seda uhkem, et tegemist oli esimese korraga Eesti spordiveteranide teatejooksude ajaloos, mil Eesti võistkond krooniti maailmameistriks.

Võidukas teatenelikus jooksis avahetust Rae vallas elav Mari Piir, meie tunnustatud veteransportlane, kes on ka valda erinevatel võistlustel edukalt esindanud. Lisaks Marile kuulusid kuldseesse naiskonda Erge Viiklaid, Ly Päll ja Piret Granovskaja.

Teatejooksu kuldmedal ei tulnud Marile tühjalt kohalt – selle taga on suur tahe, aastatepikkune järjepidev treening ja omandatud kogemused. Varem on Maril õnnestunud veteranide Euroopa meistrivõistlustelt erinevates vanuseklassides noppida 4 teatejooksude hõbedat ja 2 pronksi. Esimene MM-i medal oli hõbedane, millele lisandus nüüd kuld. Medalid on tulnud nii 4 × 100 m kui ka 4 × 400 m jooksudes, esimesed neist juba 2010. a. Kuid Mari ei tegele kaugeltki ainult sprinditeatejooksudega.

Mitmekülgne sportlane ja pikaaegne õpetaja

Juba kooli ajal kergejõustikuga algust teinud Mari tookord enda sõnul veel märkimisväärsete tulemusteni ei jõudnud. 35-aastaselt hakkas ta aga tegema mitmevõistlusega ja juba 2009. a krooniti Mari Euroopa veteranide sisemeistrivõistlustel viievõistluse Euroopa meistriks. Enda tugevusteks peab Mari kuulitõuet ja tõkkejooksu. Mõlemalt alalt on tal medalikogus ka veteranide EM-i pronks olemas. Tema medalikogus on kokku 7 veteranide tiitlivõistlustelt võidetud individuaalalade medalit.

Tartu Ülikoolis kehakultuuri õppi-

Kuldne teatenelik: vasakult Erge Viiklaid, Ly Päll, Piret Granovskaja ja Mari Piir. Foto: erakogu

nud Mari Piir on pikalt töötanud kehalise kasvatusõpetajana ja pidanud viimased 28 aastat seda ametit Loo koolis. Õpetajatöö on nii füüsiliselt kui vaimselt väljakutsuv, kuid sellest hoolimata leiab Mari 4–5 korda nädalas võimaluse trenni teha. Tema jaoks on üks oluline põhjus jätkuvalt sportida vajadus püsida ka õpetajana heas vormis ja olla eeskujuks oma õpilastele. Võistlemine ja sealt võidetud medalid on puhas boonус – üleliia palju Mari neid ise ei tähtsusta. Samas tõi ka hiljuti võidetud MM-i kuldmedal siiski kaasa hulgaliselt positiivseid emotsioone ja põhjuse olla tänulik: et võistlustel Mari vaevanud põlvehäda kiuste sai jooks edukalt tehtud ja poodiumi ülemisel astmel Eesti hümn kuulatud, kuigi alguses ei julgetud väga 3. kohast paremat tulemust loota – kõik see oli ääretult võimas.

Ka järgmised sihid sportlasena on Maril juba paika pandud. Kui põlveprobleemid vähegi lubavad, siis 2027. aastal ootab ees veteranide EM Soomes. Seal plaanib Mari kaasa teha kuulitõukes ja tõkkejooksus.

Sportlik perekond

Mari on oma spordigeeni edasi andnud kahele tütrele ja ka väikesele türetütrele. Vanem tütar Helene tegi omal ajal väga heal tasemel kergejõustikut ja tuli ka U18 vanuseklassis Eesti meistriks seitsmievõistluses. Helene 8-aastane tütar alustas hiljaaegu võrkpallitreeningutega – eks aeg näita, kas

temast tuleb sama kõva mängija nagu tema tädi ehk Mari noorem tütar Triinu. Juba Triinu lapsepõlves nägi ema, et tüdrukut ei tõmba kergejõustik nii nagu teda või tema vanemat tütart ja siis selgus, et pikka kasvu Triinu südamel võitis hoopis võrkpall. Ta mängis võrkpallinaiskonnas Rae Spordikool/VIASTON koosseisus alates selle klubi loomisest ja tuli nii Eesti meistriks kui ka Balti liiga võitjaks. Mari käis tihhti tütrele platsi ääres kaasa elamas ja kogemas neid võimsaid emotsioone, mida mängud pakkusid. Sellest hooajast otsustas Triinu tippspordiga lõpparve teha ja pühenduda õpingutele Sisekaitseakadeemia politsei- ja piirivalvekolledžis.

Rae valla suurepäraseid võimalused sportimiseks

Juba 25 aastat on Mari Piir elanud Rae vallas, neist viimased kolm aastat Jüris. Mari väärtustab väga siinset elukeskkonda – Jüri on rahulik, samas linna lähedane asula, millel korralik taristu, head ühistranspordiühendused, toimub palju erinevaid üritusi ja on ka suurepäraseid sportimisvõimalused. Tema sõnul on vallas tervikuna väga heal tasemel spordirajatised. Maril on võrdlusmoment ka teiste omavalitsustega, mille põhjal ta rõhutab, et meie inimesed võiksid rohkem rõõmu tunda sellest, mida Rae vald pakub, ja ka neid võimalusi tihedamalt kasutada – et keha oleks terve ja ka vaim turgutatud.

Taotluste esitamine erateede talviseks hoolduseks

RAE SÕNUMID

Rae valla iseteeninduskeskkonnas on avatud talviste erateede hoolduse taotluste esitamine. Kui soovite, et Rae vald korraldaks teie erateel talvisel perioodil lumetõrjet, palume esitada vastav taotlus hiljemalt 31. oktoobril.

Kes saab taotluse esitada?

Taotluse võib esitada kinnistu omanik, kaasomanik või kinnistul asuvat majapidamist alalise elukohana kasutav isik, kelle elukoht on rahvastikuregistri andmetel registreeritud taotluses märgitud kinnistul ning:

- kelle rahvastikuregistrijärgne elukoht on olnud Rae vald vähemalt üks aasta enne taotluse esitamist;
- kellel puudub viimase kolme kuu jooksul tähtaja ületanud võlgnevus Rae valla ees.

Millistel tingimustel teostatakse erateedel lumetõrjet?

Lumetõrjet tehakse erateedel, mis vastavad järgmistele tingimustele:

- tee servad on takistustest puhastatud ning truubiotsad, kivid, ilupõõsad ja muud takistused on selgelt tähistatud;
- puude oksad on eemaldatud vähemalt 5 meetri kõrguselt ning vähemalt 2 meetri ulatuses mõlemal pool teed;
- tee kõrval on olemas koht lume lükkamiseks;

- tee laius ja kurvid võimaldavad lumetõrjetehnika ohutut liikumist.

Vajadusel hindab tee vastavust nõuetele Rae valla teehoiuspetsialist.

Kuidas taotlust esitada?

Taotluse saab esitada Rae valla iseteeninduskeskkonnas ise-teenindus.rae.ee teenuse „Avaldus erateel talihoolduse teostamiseks“ kaudu. Palume taotlused esitada aegsasti, et talihooldust oleks võimalik enne hooaja algust planeerida.

Lisainfo: teedespetsialist Laura Laidro, laura.laidro@rae.ee, tel 5559 5483.

Rae vald ja Omniva katsetavad kodulähedaste pakiautomaatide tihedat võrgustikku

RAE SÕNUMID

Sügise jooksul paigaldab Omniva koostöös Rae valla Peetri, Uuesalu ja Jüri elamute, ridaelamute ja kortermajade piirkonda 62 uut pakiautomaati. Koos olemasolevate automaatidega kasvab Omniva võrgustik Rae vallas 70 pakiautomaadini. Tegemist on pilootprojektiga, mille eesmärk on välja selgitada, kuidas toimib senisest tihedam kodulähedaste pakiautomaatide võrk ning millised lahendused vastavad kõige paremini elanike vajadustele.

Praegu paiknevad pakiautomaadid kohtades, kuhu koondub palju inimesi, näiteks kaupluste juures. Uued automaadid paigaldatakse elamupiirkondadesse, et tuua teenus inimestele kodule lähemale. Rae vald näeb projektis võimalust pakkuda kiiresti kasvavates piirkondades mugavamaid ja paremini kättesaadavaid teenuseid.

Automaatide kasutust jälgitakse ning kogutud koge-

Kodulähedane pakiautomaat. Foto: Omniva

muse põhjal hinnatakse, milline asukoht ei tööta või kus on nõudlus suurema automaadi järele. Piloodis on oluline osa kohalike elanike tagasisidel.

Rae on teine omavalitsus Eestis, kus Omniva sellist lahendust testib. Siin saadud teadmised aitavad kujundada tulevasi investeeringuid ja otsuseid ka teistes Eesti piirkondades.

Hoov puhtaks! Vabane vanast autost ja tee register korda

RAE SÕNUMID

Kui sinu või su lähedase hoovis seisab vana auto, millega enam sõitma ei hakata, siis on nüüd hea võimalus sellest vabaneda. **19. oktoobrist kuni 8. novembrini** toimub üle-eestiline **romusõidukite kogumiskampaania**, mille käigus viiakse romusõidukid **tasuta** ära.

Romusõiduki äraveo korraldamiseks võta ühendust kampaanias osaleva jäätmekäitlejaga. Auto eest raha ei maksta, kuid jäätmekäitleja korraldab transpordi. Üle saab anda ka osaliselt lammutatud sõidukeid.

Tasub korda teha ka liiklusregistri andmed. 2027. aastast laieneb mootorsõidukimaks sõidukitele, mis on olnud üle 2 aasta järjest kindlustuse ja ülevaatuseta. Kui sõiduk on alles, anna see jäätmekäitlejale ja saad lammutustõendi, mille alusel saab auto liiklusregistrist tasuta kustutada.

Kui sõidukit enam pole, tasub ka andmed registris korda teha. Aasta lõpuni saab hävinud või kadunud sõiduki registrist kustutada ilma lammutustõendita 15-eurose riigilõivu-ga, 2027. aastal tõuseb lõiv 800 eurole.

Kui sõiduki dokumendid on kadunud, saab abi Transpordiametist – kampaania ajal väljastatakse vajalikud dokumendid omanikule tasuta.

Kui hoovis seisab **võõras romusõiduk**, kontrolli Transpordiameti taustakontrollist registreerimisnumbri või VIN-koodi abil, kas sõiduk on liiklusregistris. Kui auto on

registrist kustutatud, saab selle ära anda ka sõiduki valdaja või kinnistu omanik.

Romusõiduki tasuta äraveo tellimiseks 19.10–08.11 võta ühendust:

- Eesti Autolammutuste Liit – info@elv.ee, 578 77 233;
- Kuusakoski – firma@kuusakoski.ee, 13 660;
- Metruna – kopli@metruna.ee, 1817.

Täpsem info: kliimaministeerium.ee/romusoidukid

Rae valla uus jäätmekava

EGE KIBUSPUU

RAE VALLA KESKKONNASPETSIALIST

Käesoleva aasta 15. septembril võttis Rae vallavolikogu vastu Rae valla jäätmekava aastateks 2027–2032, mis annab ülevaate valla jäätmehoolduse senisest arengust ja olukorrast ning seab eesmärgid ja tegevused järgmisteks aastateks.

Rae valla jäätmehoolduse süsteem on üldjoontes välja arendatud. Elanikel on võimalused jäätmete liigiti kogumiseks nii tekkekohal, avalikes kogumispunktides kui ka Jüri jäätmejaamas. Jäätmekava analüüs näitab siiski, et olemasolevaid võimalusi ei kasutata veel täielikult ära ja eelkõige majapidamistes on võimalik liigiti kogumist parandada. Näiteks biojätmete kogumine tekkekohal on lahendatud ainult ligikaudu 81%-l jäätmevaldajatest.

Rae valla 2024. aasta olmejäätmete liigiti kogumise määr oli 77%. Jäätmekava prognoosi kohaselt võib asjakohaste meetmete rakendamisel liigiti kogumise määr 2032. aastaks jõuda ligikaudu 81%-ni, mis on väga hea tulemus. Hea tulemus on saavutatud eelkõige tänu ettevõtete näitajatele.

Jäätmereform toob lähiaastatel kaasa muudatusi paken-

dijätmete kogumises. Muudatused saavad uue korraldatud jäätmeveo perioodiga, mis algab 1. mail 2027. Tiheasustusaladel liigub Rae vald pakendijätmete tekkekohal kogumise suunas ning järk-järgult vähendatakse avalikke kogumispunkte. Samas hajaasustuses jääb oluliseks avalike kogumispunktide võrgustik. Klaaspakendite kogumisel jätkatakse avalike kogumispunktide kasutamist ka tiheasustuses.

Kokkuvõttes keskendub Rae valla uus jäätmekava neljale põhisuunale: jäätmetekke vältimisele ja korduskasutusele, liigiti kogumise ja ringlussevõtu edendamisele, elanike ja ettevõtjate teadlikkuse suurendamisele ning jäätmehoolduse järelevalve tugevdamisele.

Järgmise kuue aasta eesmärk on hoida Rae valla jäätmehooldus elanike jaoks toimiva ja kättesaadavana ja samal ajal parandada jäätmete liigiti kogumise kvaliteeti. Jäätmekava rakendamisel on oluline roll nii vallas, jäätmekäitlejatel, tootjavastutusorganisatsioonidel, ettevõtetel kui ka igal jäätmevaldajal.

Jäätmekavaga saab tutvuda Rae valla kodulehel rae.ee, valides menüüst Vald, info ja kontaktid → Rae vald → Arengudokumendid.

RISTSÕNA

Horisontaalselt

6. Valla sümbol
 7. Küla, mis pidas 13. septembril külapäeva
 11. 19. sajandi sinise tooniga fototrükk
 12. Lasteaed Jüris
 16. Sündmus, millest võttis osa RKIK-i peadirektor
 17. Teede ületusrajatis
 18. Kriisiaegne infopunkt

Vertikaalselt

1. Rae valla maskott
 2. Sügisel on kõik saanud seda tikkida
 3. Noortefestivalil sai noortevolikogu juures lahendada...
 4. Noortefestivalil esinenud laulja
 5. Peeter Suure merekindluse osa
 8. Esimesel septembril algas lastel uus...
 9. Volikogu istungi juhataja
 10. Film Rae kultuurikeskuses 16. septembril
 13. Noortefestivalil esinenud soojendusbänd
 14. Mobiilne kuulumiskontrollipunkt
 15. Volikogu 6. päevakorrapunkt septembris

Ristsõna koostas Rae noortevolikogu liige Andro Allikas.

SEPTEMBRIKUU RISTSÕNA VASTUSED**Horisontaalselt**

3. Patika
 4. Aruküla
 6. Järveküla
 7. Noortefestival
 8. Suvemängud
 10. Nelikõla
 12. Arvamusfestival
 14. Laat
 15. Karla
 17. Kodutütred
 18. Jäätmekava

Vertikaalselt

1. Taasiseseisvumispäev
 2. Vallavanem
 5. Boogie Company
 9. Raamatukogu
 11. Pirita
 13. ELVESO
 16. Ironman

Ülevaade Rae vallavolikogu septembrikuu istungil vastuvõetud otsustest

ANDRUS KAARELSON

RAE VALLAVOLIKOGU ESIMEES

Rae vallavolikogu istung toimus 15. septembril Kindluse koolis. Volikogu kinnitas 13-punktilise päevakorra.

1. Rae valla jäätmekava aastateks 2027–2032 vastuvõtmine – II lugemine

Eelnõud tutvustas abivallavanem Ain Böckler.

Võeti vastu Rae Vallavolikogu määrus nr 23 „Rae valla jäätmekava aastateks 2027–2032 vastuvõtmine“. Selle poolt oli 15 volikogu liiget, vastu 6 ja 4 olid erapoletud.

2. Rae valla arengukava 2024–2030 lisa 2 „Rae valla tegevuste ja investeringute kava 2024–2030“ muutmine – II lugemine

Eelnõud tutvustas abivallavanem Raul Siem.

Volikogu võttis 15 poolthäälega vastu Rae Vallavolikogu määruse nr 24 „Rae valla arengukava 2024–2030 lisa 2 „Rae valla tegevuste ja investeringute kava 2024–2030“ muutmine“.

3. Rae valla 2027.–2030. aastate eelarvestrateegia kinnitamine – II lugemine

Eelnõud tutvustas Rae vallavalitsuse rahandusameti juhataja Pille Koiduste. Mart Võrklaev palus enda muudatusettepaneku hääletust – volikogu ettepanekut ei toetanud, samuti ei toetanud Mart Võrklaeva ettepanekut suunata eelnõu volikogus III lugemisele.

15 poolthäälega võeti vastu Rae Vallavolikogu määrus nr 25 „Rae valla 2027.–2030. aastate eelarvestrateegia kinnitamine“.

4. Rae valla arengukavade ja eelarvestrateegia koostamise kord

Raul Siem tutvustas eelnõud. Eesmärk on kehtestada Rae vallas ühtne ja terviklik arengukavade ning eelarvestrateegia algatamise, koostamise, avalikustamise, menetlemise, ülevaatamise ja muutmise kord. Eelnõuga reguleeritakse valla arengukava ja eelarvestrateegia, valdkondlike arengukavade, valdkonda

vallaüleselt koordineerivate hallatavate asutuste arengukavade ning hallatavate asutuste arengukavade menetlemise põhimõtted ja sisunõuded. Uue määruse kehtestamine on vajalik, et ajakohastada Rae vallas kehtivat regulatsiooni, täpsustada arengudokumentide liike ja omavahelisi seoseid, muuta avalik kaasamine selgemaks ning viia haridusasutuste arengukavade regulatsioon kooskõlla põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning alusharidusseaduse terminoloogia ja nõuetega.

Volikogu otsustas suunata eelnõu II lugemisele ja määrata muudatusettepanekute tegemise tähtajaks 23.09.2026 kell 12.00.

5. Rae vallavara valitsemise kord – II lugemine

Vallasekretär Martin Minn tutvustas eelnõud.

Volikogu võttis ühehäälselt vastu Rae Vallavolikogu määruse nr 26 „Rae vallavara valitsemise kord“.

6. Rae Vallavalitsuse põhimäärus – II lugemine

Eelnõud tutvustas Martin Minn.

24 poolthäälega võttis volikogu vastu määruse nr 27 „Rae Vallavalitsuse põhimäärus“.

7. Rae Vallavolikogu 15. mai 2012 määruse nr 25 „Rae valla haridusala se tunnustamise kord“ muutmine – II lugemine

Abivallavanem Marju Aolaid tutvustas eelnõud. I lugemisel oli üks summa valesi, mis on nüüd korrigeeritud, ning paragrahvi 2 lõikes 4 asendatakse sõna „haridus- ja kultuuriametile“ sõnaga „haridus- ja noorteametile“.

Volikogu võttis ühehäälselt vastu Rae Vallavolikogu määruse nr 25 „Rae valla haridusala se tunnustamise korra muutmine“.

8. Rae Vallavolikogu 20. jaanuari 2026 määruse nr 5 „Rae Vallavalitsuse ametiasutuse struktuur ja teenistuskohade koosseis“ muutmine

Abivallavanem Alina Ader tutvustas eelnõud. Eesmärk on suurendada sotsiaal-

ja kogukonnaameti haldusvõimekust, et parandada laste ja perede heaolu valdkonna ning täisealiste sotsiaalhooldekande teenuste kättesaadavust, metnetluste õigeaegsust ja dokumenteerimise kvaliteeti. Kahe ametikoha lisamine aitab vähendada olemasolevate teenistujate töökoormust ning võimaldab senisest enam keskenduda abivajaduse hindamisele ja korduvhindamisele, juhtumikorraldusele, võrgustikutööle, STARi kannete kvaliteedile ning teenuste sisulisele koordineerimisele. Kahe ametinimetuse muutmine viib ametinimetused kooskõlla ametikohtade tegeliku töö sisuga ning muudab valdkondliku tööjaotuse ja koordineeriva vastutuse selgemaks. Muudatus ei loo uut struktuuriüksust ega muuda ameti põhiülesandeid.

Volikogu võttis 24 poolthäälega vastu Rae Vallavolikogu määruse nr 29 „Rae Vallavolikogu 20. jaanuari 2026 määruse nr 5 „Rae Vallavalitsuse ametiasutuse struktuur ja teenistuskohade koosseis“ muutmine“.

9. Nõusoleku andmine kinnisasjade jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste tasuta võõrandamiseks Eesti Vabariigile

Ain Böckler tutvustas eelnõud. Maa- ja Ruumiamet teavitas kirjaga Rae valda kinnisasja avalikes huvides omandamise menetluse läbiviimisest ning tegi ettepaneku kinnisasjade omandatavate osade võõrandamiseks riigile tasuta. Rae vallale kuuluvate Karja tee L5 ja Karja tee L8 kinnisasjade jagamine on vajalik selleks, et eraldada raudteetaristu ja teenindusrajatiste ehitamiseks maad vastavalt Rail Balticu põhiprojekti krundijaotuskavale. Projekti elluviimisel asendatakse likvideeritav taristu uues asukohas Karja tee L7 ja L10 katastriüksustel ning olemasolev ühendus Karja ja Liiva tee vahel säilib. Maa- ja Ruumiameti kinnitusel on Rail Baltic Estonia OÜ-l kohustus välja ehitada samaväärne asendustaristu enne, kui vanad teed likvideeritakse. Kinnisasjade osade riigile omandamise menetlusega seotud kulud (notaritasu ja riigilõiv) kannab riik.

Volikogu võttis 23 poolthäälega vastu Rae Vallavolikogu otsuse nr 40 „Nõusoleku andmine kinnisasjade ja gamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste tasuta võõrandamiseks Eesti Vabariigile“.

10. Karla küla Maasikmäe kinnistu ja lähiala detailplaneeringu algatamata jätmise

Ain Böckler tutvustas eelnõud. Eesmärk on Karla küla Maasikmäe kinnistu ja lähiala üldplaneeringut muutva detailplaneeringu algatamata jätmise. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on Maasikmäe kinnistust elamumaa sihtotstarbega katastriüksuse välja jagamine, ülejäänud osal maatulundusmaa sihtotstarbe säilitamine ning ehitus- ja hoonestustingimuste, juurdepääsude, tehnovõrkude ja haljastuse määramine. Taotleja on esitanud detailplaneeringu koostamise algatamise taotluse üldplaneeringu muutmiseks. Elamumaa Maasikmäe kinnistule ei ole üldplaneeringuga ette nähtud. Kinnistu asub haljasmaa – rohekoridoride ja rohevõrgustiku alal. Nendel aladel tuleb tagada tingimused loomade takistamatuks läbipääsuks, rajades vastavaid abirajatisi, samuti tagades ohutuse külgnevatel liiklusaladel. Taotletud detailplaneering on vastuolus üldplaneeringus ja Harju maakonnaplaneeringus määratud rohevõrgustiku kasutustingimustega. Rae Vallavalitsus algatas peale Sõstra kinnistu ja lähiala detailplaneeringu algatamist 18.12.2018 Maasikmäe kinnistu detailplaneeringu ning leidis, et nii juurdepääsutee kui ka tehnovõrkude lahendused tuleb lahendada Sõstra kinnistuga ühiselt. Sõstra kinnistu detailplaneeringu menetlus on

lõpetatud. Selle tõttu ei ole võimalik kavandada ligipääsuteed Maasikmäe kinnistule ning liituda ühisveevärgi ja -kanalisatsioonivõrguga. Kaalutud on üldplaneeringut muutva detailplaneeringu algatamist, kuid täitmata on üldplaneeringut muutva detailplaneeringu algatamise eeldused. Rae Vallavolikogu ei ole tuvastanud üldplaneeringu kehtestamise järel tekkinud ülekaalukat ja õiguspärast erahuvi ning üldplaneeringust madalama astme planeeringuga ei saa teha ettepanekut maakonnaplaneeringu muutmiseks.

Volikogu otsustas ühehäälselt võtta vastu Rae Vallavolikogu otsuse nr 41 „Karla küla Maasikmäe kinnistu ja lähiala detailplaneeringu algatamata jätmise“.

11. Vallavolikogu alatise sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni esimehe ja aseesimehe valimine

Martin Minn tutvustas valimisprotokollu. Raivo Uukkivi esitas komisjoni esimehe kandidaadiks Oleg Tšubarovi. Aivar Aasamäe esitas Isamaa fraktsiooni poolt komisjoni esimehe kandidaadiks Helena Kirt-Jäntsi. Mart Võrklaev esitas Reformierakonna fraktsiooni poolt komisjoni esimehe kandidaadiks Bärbel Salumäe.

Kandidaat nr 1 Oleg Tšubarov sai 6 poolthäält.

Kandidaat nr 2 Helena Kirt-Jänts sai 13 poolthäält.

Kandidaat nr 3 Bärbel Salumäe sai 5 poolthäält.

Otsus: valituks osutusid esimees Helena Kirt-Jänts ning aseesimees Oleg Tšubarov.

Võeti vastu Rae Vallavolikogu otsus nr 42 „Vallavolikogu alatise sotsiaal- ja

tervishoiukomisjoni esimehe ja aseesimehe valimine“.

12. Vallavolikogu alatise keskkonnamajandus- ja turvalisuskomisjoni esimehe ja aseesimehe valimine

Mart Võrklaev esitas Reformierakonna fraktsiooni poolt komisjoni esimehe kandidaadiks Tõnis Kõivu. Andrus Karelson esitas Parempoolsete fraktsiooni poolt esimehe kandidaadiks Sten Martin Kabritsa. Raivo Uukkivi esitas komisjoni esimehe kandidaadiks Vitali Petrovi.

Kandidaat nr 1 Tõnis Kõiv sai 5 poolthäält.

Kandidaat nr 2 Sten Martin Kabritsa sai 13 poolthäält.

Kandidaat nr 3 Vitali Petrov sai 6 poolthäält.

Otsus: valituks osutusid esimees Sten Martin Kabritsa ning aseesimees Vitali Petrov.

Võeti vastu Rae Vallavolikogu otsus nr 43 „Vallavolikogu alatise keskkonnamajandus- ja turvalisuskomisjoni esimehe ja aseesimehe valimine“.

13. Rae Vallavolikogu 02. detsembri 2025 otsuse nr 7 „Volikogu alatise arengu- ja eelarvekomisjoni liikmete kinnitamine“ muutmise

Priit Põldmäe tegi ettepaneku arvata arengu- ja eelarvekomisjoni koosseisust välja Sten Martin Kabritsa ja kinnitada komisjoni liikmeks Ülo Timuska.

Volikogu võttis 17 poolthäälega vastu Rae Vallavolikogu otsuse nr 44 „Rae Vallavolikogu 02. detsembri 2025 otsuse nr 7 „Volikogu alatise arengu- ja eelarvekomisjoni liikmete kinnitamine“ muutmise“.

RAE VALLAVALITSUS teatab:

Detailplaneeringu algatamisest:

• Vaida alevik Uus-Kuldala kinnistu ja lähiala detailplaneering (kovID DPI375)

Detailplaneering on algatatud Rae Vallavalitsuse 08.09.2026 korraldusega nr 1240. Planeeritav ala asub Vaida alevikus, kõrvalmaantee 11155 Vaida tee ja avalikus kasutuses oleva Piibehele tänava ristumiskohas. Planeeringuala

moodustab: Uus-Kuldala katastriüksus (suurusega 11 667 m², katastritunnus 65303:003:0424, registriora nr 7021202, sihtotstarve 100% maatulundusmaa) ning lähialana kaasatakse planeeringusse maa-ala, mis on vajalik teede ja tehnovõrkude planeerimiseks. Planeeringuala suurus on ligikaudu 1,2 ha.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on Uus-Kuldala kinnistu jagamine

elamumaa, haljasala ja parkmetsa maa ning transpordimaa kruntideks. Elamumaa kruntidele määratakse ehitusõigus ja hoonestustingimused üksikelamute ning ridaelamute ehitamiseks. Lisaks täpsustatakse detailplaneeringuga kinnistutele juurdepääs, tehnovõrkudega varustamine ja nõuded haljastusele ning heakorrale.

Detailplaneeringu koostamise ees-

märk on kooskõlas Rae Vallavolikogu 21.05.2013 otsusega nr 462 „Rae valla üldplaneeringu kehtestamine“.

Detailplaneeringu raames on vajalik teostada planeeritava maa-ala geodeetiline mõõdistus ja haljastuse dendroloogiline hindamine. Detailplaneeringu koostamisel tuleb välja selgitada radoonihje meetmed ning vajadusel teostada pinnaseõhust radoonitaseme mõõtmised. Lisaks on vajalik hinnata detailplaneeringu elluviimisega kaasnevat asjakohaseid majanduslikke, kultuurilisi, sotsiaalseid ja looduskeskkonnale avalduvat mõjusid. Täiendavate uuringute ja analüüside vajadus selgub detailplaneeringu koostamise käigus.

Algamise korraldusega on võimalik tutvuda Rae valla kodulehel avalikus dokumendiregistris Amphora (atp.amphora.ee/raevv/?tab=act&u=-1&p=1) ja tööpäeval Rae Vallavalitsuses aadressil Aruküla tee 9, Jüri alevik, Rae vald, 75301 Harjumaa.

• Vaskjala küla Aruküla tee 91 kinnistu ja lähiala detailplaneering (kovID DP1372)

Detailplaneering on algatatud Rae Vallavalitsuse 15.09.2026 korraldusega nr 1275. Planeeritav ala asub Rae vallas Vaskjala külas, piirnedes põhjas 11303 Jüri-Aruküla teega. Juurdepääs planeeritavale alale on planeeritud avalikult kasutatavalt ja asfaltkattega Aruküla teelt (11303 Jüri-Aruküla tee). Planeeringuala hõlmab Aruküla tee 91 katastriüksust (suurusega 6300 m², katastritunnus 65301:001:4411, registriora nr 8842050, sihtotstarve 100% maatulundusmaa) ja lähiala. Planeeringuala suurus on ligikaudu 0,6 ha.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on planeeringualale elamumaa ja transpordimaa kruntide moodustamine ning moodustatavatele elamumaa kruntidele ehitusõiguse määramine väikeelamute ning abihoonete püstitamiseks. Lisaks antakse detailplaneeringuga lahendus planeeringuala haljastusele, heakorrale, juurdepääsule, parkimiskorraldusele ja tehnovõrkudega varustamisele.

Detailplaneering on kooskõlas Rae Vallavolikogu 20.09.2012 otsusega nr 390 „Rae valla Jüri aleviku ja sellega piirnevate Aaviku, Vaskjala ja Karla külaosade üldplaneeringu kehtestamine“.

Detailplaneeringu raames on vajalik

teostada planeeritava maa-ala geodeetiline mõõdistus, välja selgitada radoonihje meetmete rakendamise vajadus, teostades pinnaseõhust radoonitaseme mõõtmised ning teostada kõrg- ja madalhaljastuse dendroloogiline hindamine. Täiendavate uuringute vajadus selgub detailplaneeringu koostamise käigus.

Algamise korraldusega on võimalik tutvuda Rae valla kodulehel avalikus dokumendiregistris Amphora (atp.amphora.ee/raevv/?tab=act&u=-1&p=1) ja tööpäeval Rae Vallavalitsuses aadressil Aruküla tee 9, Jüri alevik, Rae vald, 75301 Harjumaa.

Detailplaneeringute vastuvõtmisest ja avalikustamisest:

• Järveküla Tohvre kinnistute ja lähiala detailplaneering (kovID DP1091)

Detailplaneering on algatatud Rae Vallavalitsuse 03.10.2023 korraldusega nr 1980, esimest korda vastu võetud Rae Vallavalitsuse 03.09.2024 korraldusega nr 1345 ning teist korda vastu võetud Rae Vallavalitsuse 08.09.2026 korraldusega nr 1242.

Planeeritav ala asub Järveküla loodeosas Liiva tee, Tohvre tee ja planeeritud Kindluse tee pikenduse (Kindluse tee L7) vahelisel alal. Juurdepääs planeeritava ala elamumaa kruntidele on kavandatud planeeritud transpordimaa kruntide pos 21–26 kaudu ning juurdepääs on võimalik nii Tohvre teelt kui Uus-Järveküla teelt. Planeeringuala hõlmab Tohvre katastriüksust (suurusega 25 008 m², katastritunnus 65301:001:4210, registriora nr 6528150, sihtotstarve 100% maatulundusmaa); Tohvre katastriüksust (suurusega 30 896 m², katastritunnus 65301:001:4211, registriora nr 9049902, sihtotstarve 100% maatulundusmaa) ja lähiala. Planeeritava ala suurus on ligikaudu 5,6 ha.

Detailplaneeringu eesmärk on olemasoleva maatulundusmaa sihtotstarbega kinnistu jagamine 19 elamumaa krundiks (planeeritud kruntide suurus on vahemikus 1501–2010 m²), üheks üldkasutatava maa sihtotstarbega krundiks (suurusega 6720 m²) ja kuueks transpordimaa sihtotstarbega krundiks (kruntide suurus on vahemikus 676–3557 m²). Pos nr 1–4 suurim lubatud ehitisealune pind krundil on 300 m², pos nr 5–18 suurim lubatud ehitisealune pind krundil on 270 m² ja pos nr 19 suurim lubatud ehitisealune pind

on 840 m². Planeeritud üldmaa krundile määratakse suurim lubatud ehitisealune pind 80 m². Parkimine on ette nähtud krundisisiselt. Planeeritavate kruntide tehnovõrkudega varustamine on kavandatud ühisvõrkude baasil ning küttesüsteem on ette nähtud lokaalseks.

Detailplaneering on kooskõlas Rae Vallavolikogu 15.10.2024 otsusega nr 134 „Rae valla põhjapiirkonna üldplaneeringu kehtestamine“.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub **16.10.–30.10.2026** Rae Vallavalitsuses (Aruküla tee 9, Jüri alevik) ja valla veebilehel rae.ee. Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada detailplaneeringu kohta arvamust. **Arvamused detailplaneeringu osas palume esitada avalikustamise ajal 16.10.–30.10.2026 (k.a)** elektrooniliselt aadressil info@rae.ee või posti teel aadressil Aruküla tee 9, Jüri alevik, Rae vald, Harju maakond, 75301. Arvamusi saab detailplaneeringu avalikustamise ajal esitada ka iseteeninduskeskkonnas ise-teenindus.rae.ee, valides vormi „Avalikustamisel olevale detailplaneeringule arvamuse esitamine“. Detailplaneeringu materjalidega on võimalik tutvuda aadressil Aruküla tee 9, Jüri alevik, Rae vald või Rae valla geoportaalis map.rae.ee/dp/DP1091 ning avaliku väljapaneku materjalidega aadressil map.rae.ee/dp/DP1091/Avalik_valjapanek/. Küsimused ja täiendav info: Helen Lindvere, helen.lindvere@rae.ee, 5672 3899 või info@rae.ee.

• Järveküla Pajuvärava kinnistu ja lähiala detailplaneering (kovID DP1365)

Detailplaneering on algatatud Rae Vallavalitsuse 13.01.2026 korraldusega nr 44 ning vastu võetud Rae Vallavalitsuse 08.09.2026 korraldusega nr 1239.

Planeeritav ala asub Rae vallas Järvekülas üksikelamukruntide ja rohevõrgustiku vahelisel alal. Juurdepääs planeeritavale alale on kavandatud avalikus kasutuses oleva Hiiemäe tee L1 transpordimaa kaudu. Planeeritava ala suurus on ligikaudu 0,8 ha. Planeeringuala hõlmab Pajuvärava katastriüksust (suurusega 7955 m², katastritunnus 65301:001:7344, registriora nr 26582050, sihtotstarve 100% maatulundusmaa) ja lähiala.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on planeeringualale elamu-

maa kruntide ja transpordimaa krundi moodustamine. Detailplaneeringu lahendusega on ette nähtud määrata neljale elamumaa krundile ehitusõigus ühe kuni kahekorruselise üksikelamu ja kuni kahe abihoone püstitamiseks. Suurim lubatud ehitisealune pind krundil on 270 m². Lubatud on püstitada kuni kahe maapealse korrusega ja kuni 9 m kõrgusega põhihoone ning ühekorruselised kuni 5 m kõrgused abihooned. Planeeritavate kruntide tehnovõrkudega varustamine on kavandatud ühisvõrkude baasil ning küttesüsteem on ette nähtud lokaalsena. Parkimine lahendatakse krundisiseselt.

Detailplaneering on kooskõlas Rae Vallavolikogu 15.10.2024 otsusega nr 134 „Rae valla põhjapiirkonna üldplaneeringu kehtestamine“.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub **16.10.–29.10.2026** Rae Vallavalitsuses (Aruküla tee 9, Jüri alevik) ja valla veebilehel rae.ee. Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada detailplaneeringu kohta arvamust. **Arvamused detailplaneeringu kohta palume esitada avalikustamise ajal 16.10.–29.10.2026 (k.a)** elektrooniliselt aadressil info@rae.ee või posti teel aadressil Aruküla tee 9, Jüri alevik, Rae vald, Harju maakond, 75301. Arvamusi saab detailplaneeringu avalikustamise ajal esitada ka iseteeninduskeskkonnas ise-teenindus.rae.ee, valides vormi „Avalikustamisel olevale detailplaneeringule arvamuse esitamine“. Detailplaneeringu materjalidega on võimalik tutvuda aadressil Aruküla tee 9, Jüri alevik, Rae vald või Rae valla geoportaalil map.rae.ee/dp/DP1365 ning avaliku väljapaneku materjalidega aadressil map.rae.ee/dp/DP1365/Avalik_valjapanek/. Küsimused ja täiendav info: Elo Talvoja, elo.talvoja@rae.ee, 5847 0259 või info@rae.ee.

● Peetri alevik Järveääre tee 1a kinnistu ja lähiala detailplaneering (kovID DP1319)

Detailplaneering on algatatud Rae Vallavalitsuse 22.07.2025 korraldusega nr 1095 ning vastu võetud Rae Vallavalitsuse 15.09.2026 korraldusega nr 1274.

Planeeritav ala asub Rae vallas, Peetri aleviku väljakujunenud väikeelamute, ridaelamute ja korterelamute piirkonnas kõrvalmaantee 11330 Järveküla-Jüri tee (Vana-Tartu mnt) ääres, Tammiku põigu ja Järveääre tee vahe-

lisel alal. Planeeringuala hõlmab Järveääre tee 1a katastriüksust (pindala 3079 m², katastritunnus 65301:001:0286, registriosa nr 6946502, sihtotstarve 100% tootmismaa) ja lähiala. Planeeritava ala suurus on ligikaudu 0,3 ha.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on muuta kinnistule varasemalt kehtestatud detailplaneeringuga määratud krundistruktuuri ja ehitusõigust, et tootmismaa sihtotstarbega Järveääre tee 1a kinnistust moodustada üks elamumaa sihtotstarbega krunt ridaelamu ehitamiseks ja üks transpordimaa sihtotstarbega krunt. Elamumaa krundile määratakse ehitusõigus ühe kuni kahe korrusega ridaelamu ja kuni kolme abihoone püstitamiseks. Ehitisealune pind krundil on 695 m². Lubatud on püstitada kuni kahe maapealse ja ühe maa-aluse korrusega ridaelamu kõrgusega kuni 9 m ning ühe maapealse ja ühe maa-aluse korrusega abihooned kõrgusega kuni 5 m. Juurdepääs elamumaa krundile on kavandatud eraomandis oleva Järveääre tee transpordimaa kaudu. Planeeritava krundi tehnovõrkudega varustamine on kavandatud ühisvõrkude baasil; küttesüsteem on ette nähtud lokaalsena. Parkimine lahendatakse krundisiseselt.

Detailplaneering on kooskõlas Rae Vallavolikogu 15.10.2024 otsusega nr 134 „Rae valla põhjapiirkonna üldplaneeringu kehtestamine“.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub **26.10.–08.11.2026** Rae Vallavalitsuses (Aruküla tee 9, Jüri alevik) ja valla veebilehel rae.ee. Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada detailplaneeringu kohta arvamust. **Arvamused detailplaneeringu kohta palume esitada avalikustamise ajal 26.10.–08.11.2026 (k.a)** elektrooniliselt aadressil info@rae.ee või posti teel aadressil Aruküla tee 9, Jüri alevik, Rae vald, Harju maakond, 75301. Arvamusi saab detailplaneeringu avalikustamise ajal esitada ka iseteeninduskeskkonnas ise-teenindus.rae.ee, valides vormi „Avalikustamisel olevale detailplaneeringule arvamuse esitamine“. Detailplaneeringu materjalidega on võimalik tutvuda aadressil Aruküla tee 9, Jüri alevik, Rae vald, Rae valla geoportaalil map.rae.ee/dp/DP1319 ning avaliku väljapaneku materjalidega map.rae.ee/dp/DP1319/Avalik_valjapanek/. Küsimused ja täiendav info: Elo Talvoja, elo.talvoja@rae.ee, 5847 0259 või info@rae.ee.

● Järveküla Leeri tee 8 kinnistu ja lähiala detailplaneering (kovID DP1289)

Detailplaneering on algatatud Rae Vallavalitsuse 02.09.2025 korraldusega nr 1292 ning vastu võetud Rae Vallavalitsuse 15.09.2026 korraldusega nr 1272.

Planeeritav ala asub Järvekülas 11330 Järveküla-Jüri tee (Vana-Tartu mnt) ääres. Planeeringuala hõlmab Leeri tee 8 katastriüksust (suurusega 1365 m², katastritunnus 65301:001:2225, registriosa nr 11911302, sihtotstarve 100% elamumaa) ja lähiala. Planeeritava ala suurus on ligikaudu 0,1 ha.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on muuta varem kehtestatud detailplaneeringuga määratud ehitusõiguse tingimusi, et võimaldada elamumaa sihtotstarbega kinnistul osaliselt ärimaa kasutusotstarvet, suurendada lubatud ehitusalust pinda ning lahendada kinnistule juurdepääs Vana-Tartu maanteelt (11330 Järveküla-Jüri teelt). Lisaks antakse detailplaneeringuga lahendus planeeringuala haljastusele, heakorrale, parkimiskorraldusele ja tehnovõrkudega varustamisele ning määratakse ehitus- ja hoonestustingimused.

Detailplaneering on kooskõlas Rae Vallavolikogu 15.10.2024 otsusega nr 134 „Rae valla põhjapiirkonna üldplaneeringu kehtestamine“.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub **26.10.–08.11.2026** Rae Vallavalitsuses (Aruküla tee 9, Jüri alevik) ja valla veebilehel rae.ee. Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada detailplaneeringu kohta arvamust. **Arvamused detailplaneeringu kohta palume esitada avalikustamise ajal 26.10.–08.11.2026 (k.a)** elektrooniliselt aadressil info@rae.ee või posti teel aadressil Aruküla tee 9, Jüri alevik, Rae vald, Harju maakond, 75301. Arvamusi saab detailplaneeringu avalikustamise ajal esitada ka iseteeninduskeskkonnas ise-teenindus.rae.ee, valides vormi „Avalikustamisel olevale detailplaneeringule arvamuse esitamine“. Detailplaneeringu materjalidega on võimalik tutvuda aadressil Aruküla tee 9, Jüri alevik, Rae vald, Rae valla geoportaalil map.rae.ee/dp/DP1289 ning avaliku väljapaneku materjalidega map.rae.ee/dp/DP1289/Avalik_valjapanek/. Küsimused ja täiendav info: Elo Talvoja, elo.talvoja@rae.ee, 5847 0259 või info@rae.ee.

Detailplaneeringute kehtestamisest: **• Järveküla Andresepõllu kinnistu ja lähiala detailplaneering (kovID DP1101)**

Detailplaneering on kehtestatud Rae Vallavalitsuse 08.09.2026 korraldusega nr 1241. Planeeritav ala asub Järvekülas Kindluse tee, Liiva tee ja Vana-Järveküla tee vahelisel alal. Juurdepääs planeeringualale on Vana-Järveküla teelt, Liiva teelt ja Kindluse teelt. Planeeringuala moodustavad: Andresepõllu kinnistu (suurusega 89 058 m², katastritunnus 65301:001:1591, registrioriosa nr 10858402, sihtotstarve 100% maatulundusmaa); Kindluse tee 34 kinnistu (suurusega 6118 m², katastritunnus 65301:001:5972, registrioriosa nr 20769750, sihtotstarve 100% ühiskondlike ehitiste maa); Kindluse tee L3 kinnistu (suurusega 1624 m², katastritunnus 65301:001:3290, registrioriosa nr 14589702, sihtotstarve 100% transpordimaa); osaliselt Liiva tee 7 kinnistust (kogu suurusega 38 376 m², katastritunnus 65301:001:6884, registrioriosa nr 24512050, sihtotstarve 100% maatulundusmaa); osaliselt Uus-Laasiniidu kinnistu (kogu suurusega 39 240 m², katastritunnus 65301:001:7428, registrioriosa nr 27214550, sihtotstarve maatulundusmaa); osaliselt Vana-Järveküla tee 9 kinnistu (kogu suurusega 66 441 m², katastritunnus 65301:001:2842, registrioriosa nr 2535002, sihtotstarve 100% maatulundusmaa) ja lähiala. Planeeringuala suurus on ligikaudu 10,35 ha.

Detailplaneeringu lahenduseks on jagada maatulundusmaa sihtotstarbega Andresepõllu kinnistu elamumaa, äri- ja elamumaa või elamumaa, üldkasutatava maa ja transpordimaa sihtotstarbega kruntideks, moodustatakse Liiva tee 7, Laasiniidu ja Vana-Järveküla tee 9 kinnistu osadest transpordimaa sihtotstarbega krundid jaotusmagistraali rajamiseks ning moodustatakse ühiskondlike ehitiste maa sihtotstarbega krunt Andresepõllu kinnistu osast ja Kindluse tee 34 kinnistust. Detailplaneeringuga on määratud kruntide ehitusõigus ja -tingimused, lahendatud planeeringuala haljastus, heakord, juurdepääsud, parkimiskorraldus ja tehnovõrkudega varustamine.

Detailplaneering on kooskõlas Rae Vallavolikogu 15.10.2024 otsusega nr 134 „Rae valla põhjapiirkonna üldplaneeringu kehtestamine“.

Olulisi majanduslikke, sotsiaalseid,

kultuurilisi ja looduskeskkonda kahjustavaid negatiivseid mõjusid ei kaasne detailplaneeringuga.

• Jüri alevik Võsa tn 13 ja 13a kinnistute ja lähiala detailplaneering (kovID DP1318)

Detailplaneering on kehtestatud Rae Vallavalitsuse 08.09.2026 korraldusega nr 1238. Planeeritav ala asub Jüri alevikus Võsa ja Laste tänavate vahelisel alal. Vahetus naabruses paiknevad Võsukese lasteaed ja Jüri kool. Juurdepääs planeeringualale on munitsipaalomandis Võsa tn L5 (katastritunnus 65301:001:3429) kaudu. Planeeringuala moodustavad: Võsa tn 13 kinnistu (registrioriosa nr 2038702, katastritunnus 65301:003:0290, pindala 2596 m², sihtotstarve elamumaa 100%); Võsa tn 13a kinnistu (registrioriosa nr 10789202, katastritunnus 65301:003:0291, pindala 1887 m², sihtotstarve elamumaa 100%) ja lähiala. Planeeringuala suurus on ligikaudu 0,4 ha.

Detailplaneeringu lahenduseks on muuta varasemalt kehtestatud detailplaneeringuga määratud ehitusõiguse tingimusi, et võimaldada abihoonete rajamist ja seadustamist. Lisaks antakse detailplaneeringuga lahendus planeeringuala haljastusele, heakorrale, juurdepääsule, parkimiskorraldusele ja tehnovõrkudega varustamisele.

Detailplaneering on kooskõlas Rae Vallavolikogu 20.09.2012 otsusega nr 390 „Rae valla Jüri aleviku ja sellega piirnevate Aaviku, Vaskjala ja Karla külaosade üldplaneeringu kehtestamine“.

Olulisi majanduslikke, sotsiaalseid, kultuurilisi ja looduskeskkonda kahjustavaid negatiivseid mõjusid ei kaasne detailplaneeringuga.

• Salu küla Võisilma kinnistu ja lähiala detailplaneering (kovID DP1312)

Detailplaneering on kehtestatud Rae Vallavalitsuse 15.09.2026 korraldusega nr 1273. Planeeritav ala asub Rae valla lõunaosas, Salu külas. Juurdepääs planeeringualale on 11310 Aruvalla-Jägala riigiteelt läbi munitsipaalomandis oleva Salutaguse üldkasutatava maa katastriüksuse. Planeeringuala hõlmab Võisilma kinnistut (registrioriosa nr 12746702, katastritunnus 65303:004:0211, pindala 186 313 m², sihtotstarve maatulundusmaa 100%). Planeeringuala suurus on ligikaudu 18,6 ha.

Detailplaneeringu lahendus on

planeeritavale alale kahe elamumaa krundi ja ühe maatulundusmaa krundi kavandamine ning ehitus- ja hoonestustingimuste määramine. Lisaks antakse lahendus planeeringuala haljastusele, heakorrale, juurdepääsule, parkimiskorraldusele ja tehnovõrkudega varustamisele.

Detailplaneering on kooskõlas Rae Vallavolikogu 21.05.2013 otsusega nr 462 „Rae valla üldplaneeringu kehtestamine“.

Detailplaneeringuga ei kaasne olulisi majanduslikke, sotsiaalseid, kultuurilisi ja looduskeskkonda kahjustavaid mõjusid.

• Pajupea küla Sillaotsa kinnistu ja lähiala detailplaneering (kovID DP1171)

Detailplaneering on kehtestatud Rae Vallavalitsuse 22.09.2026 korraldusega nr 1299. Planeeritav ala asub Pajupea külas 11303 Jüri-Aruküla tee ääres. Juurdepääs planeeringualale on kavandatud 11303 Jüri-Aruküla teelt Kaare tee kaudu. Planeeringuala hõlmab Sillaotsa katastriüksust (suurusega 119 721 m², katastritunnus 65301:001:5357, registrioriosa nr 16606850, sihtotstarve 100% maatulundusmaa) ja lähiala. Planeeringuala suurus on ligikaudu 12 ha.

Detailplaneeringu lahenduse kohaselt jagatakse hajaasustuses paiknevast maatulundusmaa kinnistust välja kolm elamumaa krunti, kuhu on kavandatud ühepereelamud. Lisaks moodustatakse viis maatulundusmaa sihtotstarbega krunti, üks üldkasutatava maa sihtotstarbega krunt ja üks transpordimaa sihtotstarbega krunt. Lisaks antakse lahendus planeeringuala haljastusele, heakorrale, parkimiskorraldusele ja tehnovõrkudega varustamisele.

Detailplaneering on kooskõlas Rae Vallavolikogu 21.05.2013 otsusega nr 462 „Rae valla üldplaneeringu kehtestamine“.

Detailplaneeringuga ei kaasne olulisi majanduslikke, sotsiaalseid, kultuurilisi ja looduskeskkonda kahjustavaid mõjusid.

Täiendavalt on üld- ja detailplaneeringutega seotud materjalidega võimalik tutvuda map.rae.ee.

KULTUURIÜRITUSED

oktoober–november

OKTOOBER

■ **14.10 kl 18** Ott Katteli näituse „MÄNGU KIRG“ avamine Rae kultuurikeskuses Rae Kunsti Platsis. Näitus jääb avatuks novembri alguseni.

■ **14.10.–25.10.** Traditsiooniline täiskasvanud õppija nädal (TÖN). Jälgi reklaami!

■ **16.10 kl 19.00** Film „MUSTA PORI NÄKKU“ Rae kultuurikeskuses.

Mihkel Raua samanimelisest menuromaanist inspireeritud seikluskomöödia viib meid 1980ndate lõpu noorte muusikute pöörasesse maailma. Pilet 5 € / 6 €

■ **17.10 kl 11.00** Teatribussi lastelavastus elava muusikaga „KAVAL-ANTS JA VANAPAGAN“ Rae kultuurikeskuses.

Kui Kaval-Ants oleks töökas mees, oleks kõik maailma tööd juba ammu sada aastat ette tehtud. Kaval-Ants osutub aga Vanapagana juures töötades hoopis kõrvale viilijaks ja eemale hiilijaks, valetajaks ja vassijaks, kulla minema tassijaks. Kelle poole jääb lõpuks kaalukauss?

Kas peale jääb töökus ja siirus või laiskus ja sulitembud? Kuna lapsed on kogu lugu kõrvalt näinud, jääbki etenduse lõpp nende otsustada.

Näidend: Erki Aule. Lavastaja ja dramatiseerija: Marko Mäesaar. Muusika ja laulud: Inga Lunge ja Toomas Lunge. Osades: Toomas Lunge, Helgur Rosental, Marko Mäesaar.

Kestus 45 minutit. Pilet 20 €

■ **17.10 kl 20.00** Rae tasuta komöödiaõhtu „Ligipääsetav stand-up“ Rae kultuurikeskuses.

Ligipääsetav *stand-up*-tuur toob komöödia Eesti väiksematesse paikadesse, et tuua kultuurielu kogukondadele lähemale ja innustada kohalike rahva- ja seltsimajade aktiivsemat kasutamist. Lavale astuvad Martin Laasik, Janar Peterson, Rivo Roost, Kauri Sosi, Martin Levo ja Tess Vaas. Õhtu kavasse võivad lisanduda ka teised koomikud! NB! Sisepääs on tasuta, kuid koht tuleb eelnevalt broneerida! (kultuur.rae.ee/sundmused/#event-2962)

■ **25.10** Vaskjala loomeresidentuuri

avatud uste päev Rae koolimajas Vaskjalas. Kotoaki Asano (Jaapan) ja Mari Steinberg (Eesti). Kotoaki Asano on arhitekt, kunstnik ja luuletaja Jaapanist. Mari Steinberg kasvas üles Vaskjalas ning on omandanud kaas-aegse kunsti magistrikraadi EKAs.

NOVEMBER

■ **01.11 kl 14.00** Memme-Taadi klubi Rae kultuurikeskuses. Jälgi reklaami!

■ **07.11 kl 13.00** Pinhole-kaamera töötuba Rae koolimajas Vaskjalas. Võta kaasa täielikult suletav pappkarp ja tee sellest koduste vahendite abil kaamera.

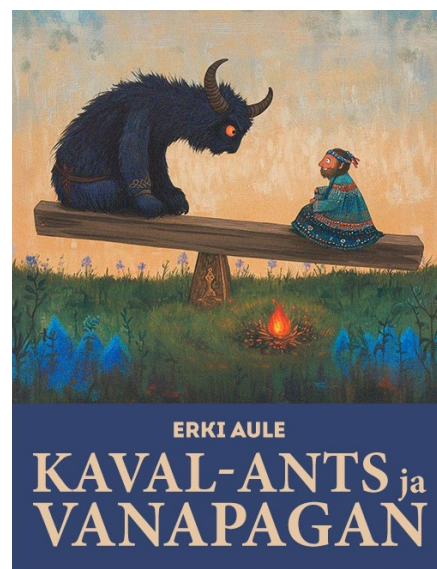
■ **08.11 kl 16.00–18.00** Isadepäeva tähistamine Rae kultuurikeskuses. Jälgi reklaami!

■ **11.11 kl 18.00** MÄLUMÄNG Rae kultuurikeskuses. Info: Indrek Salis, tel 503 6863.

■ **11.11 kl 18.00** Ivi Savila näituse „VAHEPEAL“ avamine Rae Kunsti Platsis.

Näitus „Vahepeal“ koondab Ivi Savila teoseid, mis on sündinud igapäevase arhitektitöö, pereelu ja majapidamise kõrval. Teoseid ei seo üks kindel ega teadlikult kujundatud käik. Pigem moodustavad need osa järjepidevast loomingulisest teekonnast, mille keskmes on katsetamine, mängulisus ja uudishimu erinevate visuaalsete võimaluste suhtes. Näitus jääb avatuks detsembri alguseni!

■ **15.11 kl 16.00–19.00** Rae kogu-

konnaköögi katseköök: seasisefilee Rae kultuurikeskuse kohvikus. Juhendab Urmet Haas.

Rae kultuurikeskus jätab endale õiguse teha kavas muudatusi. Jälgi meid sotsiaalmeedias ja veebilehel kultuur.rae.ee/!

NB! Kui soovid saada nädala alguses e-postile ülevaadet lähemal ajal vallas toimuvatest sündmustest, liitu listiga rae.ee, valides ülevalt menüüst „Kultuur, sport ja kogukonnad“ → „Vaba aeg“ → „Liitu sündmuste meililistiga“.

RAE VALLA RAAMATUKOGUDE TASUTA SÜNDMUSED

RAE VALLA RAAMATUKOGU (LASTE 3, JÜRI)

Täiskasvanud õppija nädala (TÖN) raames toimuvad koolitused:

■ 21.10 kl 11.00 ja 17.30 „Ütleme tehisarule tere“ töötuba. Kas soovid tehisarust rohkem teada saada koos juhendaja ja teiste õppijatega? Koolitustel saad praktilise ülevaate tehisarust ja selle võimalustest, õpid kasutama peamisi tööriistu ning katsetad neid koos juhendajaga.

■ 22.10 kl 17.00 Pisiehte töötuba: kõrvarõngaste valmistamine. Kohtade arv piiratud. Vajalik eelregistreerimine: liis.aavik@raeraamatukogu.ee

■ 31.10 kl 11.00 „Ütleme tehisarule tere“ töötuba. Töötoas saab proovida, mida tehisaruga teha saab, kuidas sellele ülesandeid anda ning millistes igapäevastes olukordades võib sellest abi olla. Varasem kogemus ei ole vajalik. Raamatukogus saab kohapeal õppimiseks kasutada sülearvuteid. Töötuba viib läbi koolitatud raamatukogutöötaja.

NÄITUSED:

■ Norra fotograafi Vidar Moløkkeni fotonäitus „Norra sinine“. Lumeväljad, jääkoopad, põhjamine rahu ja vaiksed suveööd – kõik kas sinise helguses või külma karguses. See on pilguheit maailma, kus aeg peatub, valgus sosistab ja loodus kõneleb vaikusest. Sinine ei ole siin ainult värv – see on tunne.

■ Klaaskapis Muumi kruuside näitus lugeja erakogust.

VAIDA RAAMATUKOGU (VANA-VAIDA TEE 7, VAIDA)

■ 21.10 kl 17.00 Meelelahutuslik haridusprogramm „Teaduse imed“. Üllatavad faktid ja põnevad katsed! Pole olemas teadust ilma trikkideta! Mõeldud kogu perele. Programm kestab 40–45 minutit.

■ 14.11 kl 12.00 Lastetendendus „Sinitriibuline unistus“. Õpetlik lugu plastiku ümbertöötlemisest seiklusliku muinasjutu kaudu. Etenduses on jutuvestmist ning joonistamist, nukke ja maske. Autor/lavastaja/näitleja: Sandra Lange.

Muusika: Kaspar Jancis/Kriminaalne Elevant. Kestus: 30 min. Sobilik kogu perele, eriti lastele vanuses 2–12 a.

PEETRI RAAMATUKOGU (PARGI TEE 6, PEETRI)

■ 21.10 kl 18.00 Kuidas Hille Tänavsuu raskest haigusest sündis õnnistus tervele Eestile ja üks arst. Vähiravifondi Kingitud Elu lugu. Külas on arst Toivo Tänavsuu, kes räägib fondi missioonist, arstiõpingutest, arstitööst ja tutvustab oma raamatut „Arstitudengipäevik: kuidas dinosaurust arstiks õppis ja ellu jäi“.

■ 24.10 kl 12.00 Muinasjutuhommik. Teater Sõbra etendus „Hiirte pidu“. Hiireperes pole aega laste jaoks, aga tragi Hiirepoiss võtab ohjad enda kätte ja kutsub vanemad peoõhtule! Paraku on juust otsa saanud ja nüüd tuleb ette võtta seikluslik retk kööki. Etenduse pikkus u 45 minutit.

NÄITUS:

■ Rae valla fotokonkursi 2025 võidutööd

ÜTLEME TEHISARULE TERE!

Registreeru tasuta koolitusele lähimas raamatukogus või veebis:

teretehisaru.ee

Rae Valla Raamatukogus

21. oktoober
kell 11.00 ja 17.30

31. oktoober
kell 11.00

- Mis see tehisarule öieti on
- Kuidas ta sind igapäevaselt aidata saab
- Uued oskused ja teadmised, julgus uurida ja proovida
- Oma arvutit pole vaja, see on kohapeal olemas

RARA EESTI RAHVUS-
RAAMATUKOGU

JUSTITS- JA ENGINISTEERIUM

PEETRI ALEVIKU ÜLDKOOSOLEK

19. oktoobril kell 18.30
Peetri kooli auditooriumis

Päevakord:

- Kriisiks ja hädaolukorraks valmistumine
- Vallavalitsuse esindaja tutvustab tulevikuplaane ja vastab küsimustele

Küsimused vallavalitsuse esindajale on oodatud kuni 15.10.26 aadressile vanem@peetri.ee.

Lisainfo telefonil
508 9599

DANCEACT
ESITLEB:

AASTAT
25
LIIKUMISES

BAILATINO
TÄISKASVANUTELE

ESMASPÄEV JA KOLMAPÄEV
18:30 EDASIJÕUDNUD
19:30 ALGAJAD (UUS)
JÜRI SPORDIHOONES

REGISTREERU TASUTA PROOVITREENINGULE
WWW.DANCEACT.EE

**PAKUME
ELEKTRIPAIGALDISTE
KÄIDU-, HOOLDUS-,
REMONDI- JA
EHITUSTÖID**

KÜSI HINDA!

www.tehprojekt.ee
+372 5388 8152
info@tehprojekt.ee

Teh-Projekt OÜ
Aastast 1999

**SELVER
LAADAPÄEVAD**
29.09.-19.10.2026

2⁹⁹
4,99 **-40%**
FAGE Total 0,2% või 5%
Kreeka jogurt 0,2% või 5%
Fage, 450 g, 6,64/kg

1⁰⁹
1,39 **-21%**
Tartu Mill CHIFFARI LI/CI
Durumnisujahupasta
Chiffari Lisci või Penne Rigate
Tartu Mill, 500 g, 2,18/kg

12⁹⁹
22,90 **-43%**
Woolite KERATIN
Pesuvahend Color
Woolite, 4,5 L, 2,89/L

9⁹⁹
24,90 **-59%**
Zewa Deluxe
Tualettpaber
Deluxe Delicate Care, 3-kihiline
Zewa, 32 r/pk, 0,31/rl

Piltidel on illustreeriv tähendus. Pakkumised kehtivad kuni kaupa jätkub.

selver.ee

MEISTERVIIMISTLUS ^{ee}

Maja, korteri,
vannitoa
**EHITUS ja
REMONT**

meisterviimistlus.ee
tel 5620 8888
info@meisterviimistlus.ee

**KATUSTE
PESU JA
VÄRVIMINE**

- ✓ Hooldus nii kivi-, plekk- kui eterniitkatustele
- ✓ Katus säilib kauem ja maja saab värske välisilme

Katusehooldus.ee
KATUSED KORDA

Küsi hinnapakumist!

☎ 5550 9476
✉ info@katusehooldus.ee
🌐 katusehooldus.ee

Fekaalivedu
Tel. 5625 6258

OÜ Fekalist

ARCO YARA CITY

USALDUSVÄÄRNE
KINNISVARAMAAKLER
AASTAST 2004 JA
KLIENDILEMMIK 2025

Maie Sedrik
☎ 5645 4682
✉ maie.sedrik@arcovara.ee

**Igas kodus
kindel koht**

PÄÄSTEAMET
www.olevalmis.ee

**Elanikkonnakaitsekuu
mälu märg
"Kindel, et tead?"**

 Jüri päästekomando
Talli 4, Jüri

 15. oktoober
Kell 18.30

 **Kuni 4-liikmelise meeskonna saad
registreerida veebilehel oleva mis.ee
või siin**

JÜRI KOOL
vilistlaskogu

**Jüri Kool
VS.
vilistlased**

**21. oktoobril 2026
kell 18:00**
Jüri spordihoone ujulas

täpsem info www.vilistlane.ee

REAKUULUTUSED

- Pakun MURUNIITMISE ja TRIMMERDAMISE teenust. Kevadel ja sügisel ka LEHEKORISTUST ära veoga. Helista ja küsi lisa, tel 5399 3595.
- Ostan retroesemeid ja kolimisjääke: nostalgilisi nõusid, keraamikat, nahast karpe, seinapilte, kujusid, suhkrulusi-kaid, ehteid, kellasid, prosse, sõlgi jne. Tulen ise kohale! Tel 5356 0761, Liina.
- ELEKTRITÖÖD: projekteerimine ja ehitamine. Sise- ja väliselektritööd, elektriautode laadimislahendused, elektrikilbid, välisvalgustus. Korteri ja eramajad, ärihooned. Tel 5315 2851, elektritood@gmail.com.
- Ostan sõidukeid igas seisukorras: autosid, kaubikuid, maastureid, kerghaagiseid, vanaautosid, mototehnikat. Arveldamine ja dokumentide vormistamine kohapeal. Järele tulemine puksiiriga. Tel 5820 3030.
- Ostan absoluutselt igas seisukorras vanaaegseid sääreväristajaid, tsikleid (RIGA, URAL, JAWA, DNEPR, IŽ, DELTA, MINI, STELLA, VJATKA jne). Ka nende uusi varuosi. Maksan head hinda! Tel 5820 3030.
- Ostan kasutuseta jäänud sõiduauto, maasturi või kaubiku. Võib olla

remonti vajav. Kohapeal kiire vormistamine ja arvelt kustutamine. Tel 5365 4085, skampus@online.ee.

- Pakun HEKKIDE, PÕÕSASTE ja ÕUNAPUUDE hooldusloikuse teenust. Soovi korral ka lillepeenarde hool-dust. Helista ja küsi lisa, tel 5397 7347.
- Ostan rinna-märke, vanu postkaarte, trükiseid ja dokumente, vanaraha ning muid kollektsioneerimise esemeid. Parima hinnaga! Võib pakkuda ka kasutatud tänapäevaseid raamatuid. Tel 602 0906 ja 501 1628.
- Pakume tööd puhastusteenindajale Lehmjas. Tööajad: E-R 9.00-17.00, töötasu 1260 € bruto/kuu, vajadusel transpordikompensatsioon; E-R pärast 18.00, ca 3,5 h päevas, töötasu ca 551 € bruto/kuu. Vajadusel transpordikompensatsioon. Info: personal@tp-hooldus.ee, tel 512 4085.
- Ruumi on puudu? Teeme juurde. Ehitame välja katusealuseid, garaaže ja kuure ning teostame eramute juurdeehitusi. Tel 5197 4475, info@kodu-kasukas.ee.
- Kutsetunnistusega korstnapühkija, tase 4. Töötan kiirustamata, töö puhas ja korralik, tehtud töö registreerin

PUHAS KOLLE
Hooldatud küttekolded
tagavad Teie kodu
tuleohutuse!

Kontrolliks ja teeninduseks

tel: +372 587 71665

e-mail: info@puhaskolle.ee

www.puhaskolle.ee

Päästeametis. Redelite kasutamise võimalus. Tel 5689 0125, e-post: kuldnoop@gmail.com.

- Eterniit-, plekkprofiil- ja bituumen-sindelkatusetööd. Puitfassaadide soojustamine ja värvimistööd. Kortermajade trepikodade renoveerimine. info@miltongrupp.ee, tel 5352 9476.
- Pikaajaline kogemus soojuspumpade paigaldusel, hooldusel ja projekteerimisel. Täpsem info: ideaalkliima.ee või tel 5622 0993, Toomas. Asume Rae vallas. KONSULTATSIOON TASUTA!

MÜÜA FREESASFALTI JA ASFALDIKILLUSTIKKU

FR 16-32 JA PURUASFALT FR 0-16

SOBIB TEEDE, PLATSIDE JA HOOVIDE KATTEKS NING TÄITEKS

TALLINN JA LÄHIÜMBRUS – TRANSPORT
 HINNAS – TEL 56 41114

SEPTEMBRIS LAHKUSID

ALDUR KULL

IMRE LEPIK

VITALII HENDAK

HURMA SISASK

HELGA ROMAŠEVA

ÕNNE KEPP

Mälestame endist külavanemat

IMRE LEPIKUT

Avaldame sügavat kaastunnet lähedastele.
 Aaviku küla kogukond

Sinu jälg jääb meie südamesse ja ühistesse mälestustesse

IMRE LEPIK

Südamlik kaastunne perele ja kõigile lähedastele.
 Mälestavad endised JK Jüri Kalevi poisid ja vanemad ning kogu Rae Spordikooli kogukond.

Avaldame siirast kaastunnet lähedastele

IMRE LEPIKU

kaotuse puhul.

Kaarlaid OÜ kollektiiv

KÜ „Tammeleht“ liikmed mälestavad
 kauaaegset juhatuse esimeest

IMRE LEPIKUT

Avaldame kaastunnet lähedastele

AUGUSTIS–SEPTEMBRIS SÜNDISID

ALEKSEI NEMTSOV
JULIAN LILLES
ASTON TUNDER
HANS OJAPERV
IKO KÕU AAS
LARS SATS
MATFEI ZGANIAIKO-MIROVIDOV
MARKUS LIIMAND

MIKO MÄNDLA
REMI VALK
KARL OSWALD ENGEL
LENNART VARIKU
OLIVER BIRK WIDING
FREDERIK TÖKKE
KARL KUKK
EVAN MARTÕNOV

MIRELLA VIKTORIA JAKK
SOFIA ALLI PARKINSON
AMELIA SÕSA
ALINA ŠABAŠEVA
MIA MARI REINUMÄGI
LUISELL ALLIKAS
NORA LIIV

OKTOOBRIKU SÜNNIPÄEVALAPSED

SAIMA LILFRIEDE SÖLG 96
LAINE BRIDO 95
JELIZAVETA SOITU 92
TAISJA TAMM 90
ERNA PARBO 90
UKO ESNAR 89
ELVI UUK 89
LINDA KOOBAS 89
VALENTINA VLASENKO 89
ARVI PUGI 88
SEPPO TEUVO IKÄVALKO 88
HELGI KÄMARA 88
LIIDIA JEGOROVA 88
PAUL MÜRKHAIN 87
HEINO-VELLO KARO 87
AVO VIIL 87
PEETER BÖCKLER 87
RIINA NEIVELT 87
EDE TIMMUSK 87
HELE AASLAID 87
IRA SAPPINEN 87
AGO SOASEPP 86

SIGNE RINGO 86
EVI SÖRMUS 86
AHTO SELART 85
JUTA KLAAS 85
LINDA KUUSMAA 85
HELE LUIK 85
SILVI VIITPOOM 85
ANTS EHKMANN 84
REET SALU 84
IIVI LEPIK 84
VIIVI VAHTRAS 84
VIKTOR GRIADOV 83
RIHO REINAP 83
HEINAR LAAN 83
ELSA PIIGERT 83
VIRVE SUITSO 83
ASTA KOITJÄRV 83
TAMARA LOHU 82
VIIVE SARAPUU 82
URVE EVARD 82
VIKTOR STEPANJUK 81
SILVIA AUN 81

JUTA TAPP 81
MALLE LILLEMETS 81
IVAR VAGUR 80
PAUL JALG 80
RAIMO SAVIPÖLD 80
GENNADI GRIGORJEV 80
JUTA MESILA 80
PILVI LEEMETS 80
AINO VÄINSAR 80
KÜLLI LAINESTU 80
ARVI KUBPART 75
ANTS PÖLLUPÜÜ 75
NADEŽDA ŠTŠURAKOVA 75
SIINA LILOSON 75
MARE JÕGI 75
PEETER KONDAS 70
NADEZDA KIASHCHEKOV 70
TIINA RANNIK 70
JUTA MARTSIK 70
LARISSA OJA 70

Rae Sõnumid Rae valla ajaleht
Väljaandja: Rae Vallavalitsus, Aruküla tee 9
Peatoimetaja: Ruth Roht, 5395 0091
Küljendus: MK Meedia OÜ, info@mkmeedia.ee

Ajaleht ilmub üks kord kuus. Tiraaž on 10 427 eksemplari ja see jagatakse postkastidesse tasuta. Kaastööd ja kuulutused palume saata hiljemalt 20. kuupäevaks koos vajalike kontaktandmetega.

Rae valla vanemaealiste **aktiivne** sügishooaeg 2026

Oktoober-november

**Lustakad liikumistunnid
OLGA LUPTOVAGA**

8.10 kell 15 Lagedi lasteaias
12.10 kell 15 Vaida raamatukogus

Keraamikaring 21.10 kell 11

Rae koolimajas (Ussiaugu tee 20, Vaskjala)
Gruppi mahub 10 inimest

**Jõusaali proovitrenn minigrupis
MAREK TIHHONOVIGA**

30.10 kell 11
06.11 kell 11
Tuule spordihoones

22.11 ERMi külastus bussiga
näitused ja teatrietendus

Info ja registreerimine
Virve Sepp tel 5647 4797

Kaasrahastanud Euroopa Liit

